časopis gréckokatolíckej cirkvi

slovo

10 Sk · Ročník XXXIII. · Číslo 10 · 13. máj 2001

DEŇ UČITEĽOV

SČÍTANIE ĽUDU

CYRILOMETODSKÁ TRADÍCIA

ISSN 1335-7492

Rádio TWR Slovakia

6 235 a 7380 kHz, 49m a 41 m (KV)
6:30-6:45
14.5. - Slovo do dňa
15.5. - Slovo do dňa
16.5. - Slovo do dňa
17.5. - Slovo do dňa
18.5. - Slovo do dňa
19.5. - /12:30/ Program pre deti
- /12:45/ Základy biblického učenia
21.5. - Slovo do dňa
22.5. - Slovo do dňa
23.5. - Slovo do dňa
24.5. - Slovo do dňa
25.5. - Slovo do dňa
26.5. - /12:30/ Program pre deti
- /12:45/ Základy biblického učenia

ASTRA 10.906 GHz v. pol. zvuk 7.38 MHz
13:00-13:30
14.5. - Myšlienky a názory
15.5. - Pre malých i veľkých
16.5. - Učilište v Tichej vode /príbeh/
17.5. - Ozveny života
18.5. - Kresťan včera a dnes
19.5. - Hovor pravdu
20.5. - Výchova detí III. - pestovanie identity
21.5. - Myšlienky a názory
22.5. - Pre malých i veľkých
23.5. - Ako mám získať večný život? /príbeh/
24.5. - Ozveny života
25.5. - Kresťan včera a dnes
26.5. - Občan Božieho kráľovstva
27.5. - Sme opäť dvaja, ako žiť? I.

1 395 kHz, 215m (SV) **22:15-23:00**
14.5. - V rodinnom kruhu
15.5. - Pokoj Vám
16.5. - Monológ so svedomím /rozhl. hra/
17.5. - Poznanie a viera
18.5. - Cesta k radosti
19.5. - Pohotovostný lekár zasahuje 11. časť/25
20.5. - Zachariáš 11.-12. kapitola
21.5. - V rodinnom kruhu
22.5. - Pokoj Vám
23.5. - Pokánie na ulici /príbeh/
24.5. - Poznanie a viera
25.5. - Cesta k radosti
26.5. - Pohotovostný lekár zasahuje 12. časť/25
27.5. - Zachariáš 13.-14. kapitola

V sobotu o 12:30-13:00 hod. vysielame na frekvenciách 9 490 (31m) a 7 380 kHz (41m).

Vážený čitateľ, čitateľka!

Od budúceho čísla dôjde v periodicite tohoto časopisu k výraznej redukcii. Všetky nasledujúce čísla budú vychádzať ako dvojčísla. Toto opatrenie bude skombinované s redukciou plnofarebnej obálky na dvojfarebnú. Nie sú to lichotivé informácie, ale snažíme sa zabezpečiť prežitie časopisu Slovo v roku 2001. Náš finančný rozpočet je výrazne zredukovaný. Mimo predplatného a vašich šľachetných ale skromných darov nemáme iný zdroj financovania. Výraznú reklamu, ako je to v iných časopisoch, odmietame, nakoľko by došlo k značnému ubudnutiu čitateľského priestoru. Po mnohých našich výzvach adresovaných farnostiam i jednotlivcom sa náklad tohoto časopisu nedvihol ani na minuloročnú úroveň, ba klesol o 10%. Pri zachovaní ceny, hoci aj pri úspore na papieri, to vedie časopis k finančnému kolapsu (strata od 500 tisíc do 700 tisíc korún). Preto Vás všetkých, ktorí chcete a podporujete Slovo vyzývam v prvom rade k modlitbám. Ak máte možnosť, zrealizujte vo svojom okolí, resp. vo farnostiach so súhlasom miestneho správcu zbierku ale hlavne agitujte nových predplatiteľov. Na prežitie Slova je potrebný dvojnásobný náklad, ako je teraz. Vyzývajte svojich kňazov k propagácii tohoto časopisu. Slovo vyrylo veľkú brázdu, prinášalo správy, informácie, duchovné povzbudenia už viacerým generáciam. Teraz potrebuje vašu pomocnú ruku. Podajte mu ju!

SLOVO DO KAŽDEJ DOMÁCNOSTI !

o. Juraj Gradoš
šéfredaktor

Pre všetkých, ktorí chcú pomôcť finančne uvádzame číslo účtu:

TATRABANKA Prešov
2628728493/1100
Variabilný symbol: 3

ĎAKUJEME!

Slovenský rozhlas - náboženské vysielanie

Nedeľa: **Rádio Devín**: 8:05-9:00 Hudba, život, viera; 18:00-18:30 Slovo pre veriacich i neveriacich; **Rádio Slovensko**: 9:30-10.30 Kresťanská nedeľa (liturgia)
Pondelok: **Rádio Slovensko**: 19:20-19:50 Frekvencia M (relácia pre mládež); 20:05-22:00 Cesty (náboženské spektrum)
Štvrtok: **Rádio Slovensko**: 19:20-19:30 Rádio Vatikán
Každá tretia nedeľa v mesiaci: **SRo - národnostno-etnické vysielanie Prešov**: gréckokatolícka sv. liturgia; v máji z farnosti Stropkov

Rádio Vatikán

FM 93,3 MHz, MW 1530-AB kHz,
SW 4005 kHz, Intelsat 325,5 East (Atlantik)

05:25-05:40; 19:45-20:00 - slovensky
05:10-05:25; 19:30-19:45 - česky

Rádio LUMEN

92,9 Prešov; 93,3 B.Štiavnica, Levice; 94,4 Košice; 97,8 Stredné Považie; 102,9 Pohronie, Tatry; 103,3 Michalovce; 104,5 Prievidza; 105,8 Orava; 106,3 Gemer

Nabudúce

Príhovor od o. Miroslava Dancáka; Absolútne áno a perly - jezuitský dobrovolníci; Miluj Boha, miluj blížneho - duchovné čítanie; Príspevok od o. Petra Šturáka o mariánskej úcte

obsah

Cyrilometodská tradícia u gréckokatolíkov	4
Média v našom živote	6
Náš prepodobný otec Pachomios Veľký	7
Liturgický kalendár	7
Nedeľa o slepom	8
„Ty veríš v Syna človeka?"	8
Deň učiteľov	9
J.E. Judson M. Procyk	9
Farnosť - miesto dozrievania	19
Malá poradňa	12
Zamyslenie pred sčítaním ľudu	12
Z čoho pozostáva kňazské rúcho?	13
Správy z domova	14
Kalendárium	17
Pieseň	17
Recenzia	17
Recept	17
Zábava	18
Letná súťaž s PETROU	18
Oznamy, inzercia	19

slovo - časopis gréckokatolíckej cirkvi ■ Vydáva Náboženské vydavateľstvo PETRA s cirkevným schválením Gréckokatolíckeho biskupstva pod č.j. 3317/99. ■ **Šéfredaktor:** *Mgr. Juraj Gradoš* ■ **Cenzor:** Anton Mojžiš ■ ***Redaktori:*** *Adriana Dolinská, Ján Jalakša, PhDr. Valéria Juríčková, Mgr. Katarína Rabiková* ■ **Adresa redakcie:** SLOVO, Hlavná 3, P.O.Box 204, 080 01 Prešov, tel./fax: 091-7733323, e-mail: slovogrk@nextra.sk ■ **Externí redaktori:** *Košice:* ThLic. Michal Hospodár - tel./fax: 095-6421712, *Kanada:* Jozef E. Suchý - e-mail: jesuchy@pathcom.com, *Vojvodina:* Mgr. Roman Miz - tel./fax: 00381-21-615590 ■ **Osvit, tlač a väzba:** Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov ■ **Celoročné predplatné:** 260 Sk ■ **Poštovné:** Slovensko: do 5 ks: 78 Sk/ks, nad 5 ks zadarmo, letecky: 1144 Sk (34 USD)/ks, pozemne: 520 Sk (20 USD)/ks ■ Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Zaslané rukopisy nevraciame. ■ Novinové zásielky: 13/VsRP/99 ■ ISSN 1335-7492
Snímka z titulnej strany: L. Lehotský

Smäd je jeden zo základných prejavov života. Bez vody neexistuje život. Život je teda závislý na uhasení smädu. Smäd sa dá uhasiť veľmi jednoducho, ak je čím. Napiť sa vody a je po smäde. Sú však aj oblasti na našej planéte, kde si omnoho viac ľudia vážia vodu, lebo je zriedkavou a uvedomujú si jej nevyhnutnosť pre zachovanie života. Chcú sa jej napiť, ale niet jej.

Podobný smäd trápi aj Samaritánku, keď pravidelne chodieva ku studni po vodu. Bola to na východe denná povinnosť žien, aby doniesli vodu do domu. Dennodenne chodievala po vodu a už tej ťarchy mala dosť a preto zatúžila po akejsi zázračnej vode, ktorá uhasí smäd tak, že ju zbaví každodenného bremena - nosenia vody zo studne domov. Ježiš túto ženu upútava tým, že za vodu zo studne jej núka to, aby prosila a dostala dar vody, po ktorej smädná nebude. Toto stretnutie upozorňuje Samaritánku aj na iný smäd a hlad. Na smäd a hlad po Bohu. Tento smäd sa dá uhasiť presne tak ako v prípade Samaritánky. Stretnutie s Ježišom ju upozorňuje na to, kto je ten, s kým sa rozpráva. Najprv sa pýta Ježiša, či je väčší ako Jakub, ktorý vykopal ich studňu (Jn 4, 12). Považuje ho za akéhosi omilosteného a vyvoleného človeka. Neskôr, keď sa zvrtne rozhovor na jej súkromie a na jej muža, považuje ho za proroka. *„Pane, vidím, že si prorok"* (Jn 4, 19). Vrcholom ich rozhovoru je, že Ježiš sa predstavuje ako Mesiáš, ktorý má prísť, o ktorom už Samaritánka aj niečo počula (por. Jn 4, 25 - 26). *Prvým krokom* pre dosiahnutie živej vody pre Samaritánku je spoznanie Darcu živej vody – Mesiáša Ježiša Krista. *Druhým krokom* pre prijatie živej vody je otvorenie svojho vlastného srdca pre pravdu o sebe samej. Samaritánka po výzve, aby zavolala svojho muža, priznáva sa k svojmu hriechu. *„Nemám muža"* (Jn 4, 17). A Ježiš ju chváli za to, že si uznáva svoj hriech: *„Správne si povedala: »Nemám muža,« lebo si mala päť mužov a ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj muž. To si povedala pravdu"* (Jn 4, 17-18). Teda Samaritánka priznáva pravdu o svojom biednom a hriešnom živote, v ktorom ani nepociťovala konkrétny smäd po Bohu. Najprv spoznáva Ježiša ako Mesiáša a potom spoznáva seba ako hriešnicu, ktorej tento Mesiáš chce pomôcť s jej hriechom láskavo a bez pohŕdania. Preto je zrazu slobodná a sama svedčí pred celým mestom Sychar: *„Poďte sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som urobila! Nebude to Mesiáš?"* (Jn 4, 29).

Museli sme si trochu podrobnejšie priblížiť, ako jednej hriešnici Pán dáva poznať jej smäd po pravom živote a šťastí. Ježiš nielen dáva pocítiť smäd, ale ponúka aj jeho utíšenie.

Každý človek má v sebe túžbu po živej vode, aby už nemusel byť smädný. *„Hľa prídu dni – hovorí Pán Jahve – i pošlem na zem hlad; nie hlad po chlebe a nie smäd po vode, ale po počúvaní Pánovho slova"* (Am 8, 11). Tento smäd hasíme každý po svojom. Častokrát utekáme pred sebou v hluku sveta, zanieteným zhromažďovaním mamony, prehnaným záujmom o zábavu, hudbu, šport, sledovaním lacných programov v televízii, nadmerným požívaním alkoholu a omamných látok, hraním na automatoch a hraním počítačových hier... Je mnoho spôsobov, ako zabudnúť na Boha a svoju dušu. Až príde raz moment, kedy si uvedomíme, že sme vlastne smädní preto, že voda, ktorou hasíme smäd, je iba časná a nie večná. *„Každý, kto pije túto vodu, bude znova smädný"* (Jn 4, 13). Preto začneme hľadať najprv Toho, kto živú vodu má. Možno najprv mimoriadneho človeka (učiteľa, trénera, kňaza, partnera pre svoj život, povolanie ....), neskôr nejakého proroka (horoskopy, ľudí, ktorí poznajú našu budúcnosť, liečiteľov, možno nové sekty, nové formy meditácie...). Vždy však ostaneme sklamaní, lebo nikto z týchto ľudí živú vodu pre uhasenie smrti v nás – hriechu – nemá. Musíme spoznať ako Samaritánka Ježiša Mesiáša. Lepšie povedané Ježiš v našom živote už dávno na seba upozorňoval, ale my pre naše mylné hľadanie, sme ho nepočuli a nevideli. Ak sa nám podarí nájsť a objaviť Ježiša ako Mesiáša, Spasiteľa a Vykupiteľa, ako Darcu živej vody pre uhasenie nášho smädu po večnom šťastí a pokoji, urobili sme *prvý krok* správne. Čaká nás ešte druhý a niekedy omnoho ťažší krok ako ten prvý. Objaviť a spoznať seba ako hriešnika. Ako hriešnika, ktorého spoznaný Mesiáš túži vykúpiť. Tento krok je ťažký, lebo každý človek si len veľmi nerád priznáva svoje hriechy a omyly, či vedomé chyby svojho života. Často miesto pravdy o sebe kľučkujeme výhovorkami, ospravedlňovaním sa, alebo poukazovaním na viny iných, ktoré sú „omnoho!?" väčšie ako tie naše. Iba ten obsiahne živú vodu, kto uzná úprimne svoj hriech a pokorí sa pred Pánom, kto pochopí, že pred Ním sa neoplatí kľučkovať a hrať sa na schovávačku. Na to, aby sme uhasili smäd po živote, po šťastí, po pokoji, po stave uspokojenej duše, je potrebné poznať Darcu živej vody, ale aj seba v pravde pred Bohom, v nahote svojho hriechu. Vtedy sa v nás budú rozlievať prúdy živej vody. Tieto dva kroky sú nevyhnutné pre život večný v nás. Cítiš dnes smäd v sebe a nevieš ho uhasiť? Čuj Ježišovo volanie: *„Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije. Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody"* (Jn 7, 37).

Vo veľkonočnom čase, keď oslavujeme Krista ako víťaza nad smrťou a naším hriechom, spoznajme, že prameň živej vody je blízko nás. Nemusíme byť už smädní. Nemusíme si lámať hlavu, ako zasa a čím uhasiť smäd svojho života. Od prameňa živej vody sme každý len *dva kroky*. Nájdime teda odvahu urobiť s Božou pomocou tieto dva kroky.

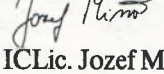

ICLic. Jozef Miňo
farár Zdoba - Sady nad Torysou

Cyrilometodská tradícia u gréckokatolíkov

Blíži sa sčítanie ľudu. Otec biskup Ján nás v pastierskom liste povzbudil, aby sme sa prihlásili k svojej viere a k svojej cirkvi, svojmu obradu. Nejde však len o to, aby sme vedeli do kolónky náboženstvo napísať **gréckokatolík**, ale aj o to, aby sme chápali, čo to znamená. Aká je vlastne naša identita, čo ju charakterizuje?

V prvom rade je to spoločenstvo v katolíckej cirkvi, ktorého viditeľným prejavom je jednota s rímskym pápežom. Je to poklad, ktorý musíme chrániť a prehlbovať. Naši otcovia boli ochotní mnoho pretrpieť, aby túto jednotu udržali. Toto všetko máme ešte v živej pamäti a napĺňa nás to hrdosťou. Potom náš východný obrad – byzantsko-slovanský, so svojou starobylosťou, osobitou tradíciou, obdivuhodnou hĺbkou duchovnosti. Mohli by sme spomenúť ešte viacero atribútov, v našom príspevku sa však zameriame na jeden - naša cirkev je pokračovateľkou cyrilometodskej tradície.

Byzantská misia u nás

Snahou byzantskej misie, ktorú viedli svätí Cyril a Metod, bolo založiť autonómnu miestnu slovanskú cirkev, nezávislú od iných, najmä od Frankov (dnes používame termín *cirkev sui iuris* - svojprávna cirkev). Najdôležitejším počinom v tomto smere bolo zavedenie staroslovienčiny ako bohoslužobného, teologického, kultúrneho a administratívneho jazyka s vlastným písmom. Rastislavovo pozvanie nesmerovalo k byzantskému cisárovi Michalovi III. náhodou, jeho cieľom bolo postupné vymanenie sa spod vplyvu Franskej ríše vo všetkých oblastiach - teda i v cirkevnej. Rastislav nepochybne vedel, že východné cirkvi nikdy nevnucovali používanie určitého liturgického jazyka, ale zvyknú používať ľudu zrozumiteľný jazyk. Tým napomáhali aj rozvoju jednotlivých národov. Práve zavedením zrozumiteľného jazyka (staroslovienčiny) do všetkých oblastí spoločenského života mali Konštantín a Metod prispieť aj k upevneniu zvrchovanosti a samostatnosti Veľkej Moravy. To bol nevyhnutný predpoklad pre rozvoj vlastnej kultúry a vzdelanosti na Veľkej Morave. Táto idea svätých bratov sa uplatnila nielen na Veľkej Morave a v Panónii, ale ešte za života sv. Metoda aj u iných slovanských národov. Po smrti sv. Metoda v r. 885 sa najmä v dôsledku Vichingových intríg cyrilometodské dielo na našom území dostáva do veľkých ťažkostí, mnoho učeníkov muselo opustiť Veľkú Moravu. Uchýlili sa do okolitých slovanských krajín, najmä do Bulharska, a tak sa odkaz solúnskych bratov rozšíril v celom slovanskom svete. Tu treba poopraviť mylnú, ale rozšírenú predstavu, ktorá územne redukuje Veľkú Moravu len na dnešné západné Slovensko a Moravu. Archeológovia odkryli aj na východnom Slovensku viacero hradísk s veľkomoravským pôvodom, čo dokazuje, že územie východného Slovenska bolo živou a integrálnou súčasťou Veľkomoravskej ríše.

Cyrilometodská úcta

Úcta k sv. Cyrilovi sa začala na našom území šíriť skoro po jeho smrti, čo dosvedčuje napísanie jeho života, pochvalného slova a najmä liturgických textov na večiereň a utiereň (*Služba sv. Konštantínovi - Cyrilovi*). Aj úcta sv. Metoda má svoj pôvod na Veľkej Morave, čo dosvedčuje *Život Metoda*, ktorý bol napísaný ešte pred vyhnaním učeníkov z nášho územia.

Kult sv. Cyrila a Metoda na našom území však nezanikol, ale rezonoval aj po páde Veľkej Moravy (906) najmä v legendách a povestiach, ktoré uchovávali a šírili igrici (ioculatores) – potulní púťoví speváci, herci a rozprávači. Žiaľ, vo východnom obrade nám chýba dostatok dokladov o tejto úcte v priebehu storočí.

Svätí Cyril a Metod sa od polovice 19. stor. stali patrónmi mnohých slovenských chrámov obidvoch obradov, čo súvisí s národnoobrodzovacím hnutím, ktoré sa často odvolávalo aj na svätých solúnskych bratov. Osobitne v Amerike žijúci gréckokatolíci im zasvätili veľa cerkví. V roku 1941 bol v Michalovciach založený spolok *Jednota sv. Cyrila a Metoda*, ktorý bol v roku 1950 komunistami zrušený a obnovený až po roku 1990 ako *Spolok sv. Cyrila a Metoda*. Jeho poslaním je náboženská a kultúrna osveta gréckokatolíkov, čím nadväzuje na činnosť cyrilometodskej misie.

V 20. stor. sa výskumu cyrilometodského obdobia a cyrilometodského odkazu intenzívne venovali viacerí slovenskí gréckokatolíci - prof. Michal Lacko, SJ, prof. Ondrej Halaga, doc. Michal Fedor, zo súčasných spomeňme aspoň jezuitu doc. Cyrila Vasiľa (a jeho poslednú publikáciu *Gréckokatolíci: dejiny – osudy – osobnosti*), t. č. dekana Právnickej fakulty Pápežského východného inštitútu v Ríme.

V roku 1980 zriadil pápež Ján Pavol II. slovenskú gréckokatolícku eparchiu sv. Cyrila a Metoda v Toronte. A v roku 1997 ten istý pápež zverejňuje dekrét o založení Košického apoštolského exarchátu, ktorý zveril pod ochranu sv. Cyrila a Metoda.

K úcte svätých Cyrila a Metoda neodmysliteľne patrí aj úcta ich žiakov a spolupracovníkov. Máloktorých poznáme po mene, piati známi – Gorazd, Kliment, Naum, Sáva a Angelár – sa spolu s Cyrilom a Metodom označujú ako svätí sedmopočetníci (*sedmočislenici*). Okrem svätého Gorazda, ktorý pochádzal zo slovenského územia z oblasti Nitry, ostatní pochádzali z južných slovanských kmeňov, a preto po r. 885 museli opustiť Veľkú Moravu. Sedmopočetníci sa nedávno stali patrónmi gréckokatolíckeho chrámu v Sobranciach. V roku 2000 vznikla v Bratislave *Spoločnosť svätých sedmopočetníkov*. Ich úcta je rozvinutá aj u našich pravoslávnych bratov, u rímskokatolíkov sa s výnimkou Gorazda ich mená skoro nespomínajú. V našej cirkvi by sa žiadalo ich úctu posilniť, veď napríklad v Bulharsku sú svätí sedmopočetníci uctievaní ako národní svätci (najmä Kliment Ochridský, ktorý tu po vyhnaní z Veľkej Moravy pôsobil ešte 30 rokov).

Aj úcta sv. veľkomučeníka Demetra Solúnskeho má na Slovensku cyrilometodské korene. Svätý Demeter bol patrónom mesta Solúna, odkiaľ sv. Cyril a Metod pochádzali, a azda aj preto si ho veľmi ctili. Aj v Životoch Konštantína a Metoda sa uvádza, že prekladanie Biblie ukončili 26. októbra – práve na deň sv. Demetra Solúnskeho a v tento deň slúžili aj liturgiu tomuto východnému svätcovi. Nemožno predpokladať, že by odslúžili liturgiu západného obradu, lebo pamiatka sv. Demetra Solúnskeho sa v latinskej cirkvi slávila inokedy - 8. novembra. Neskoršie slávenie tohto sviatku v Uhorsku sa už tradične spájalo s východným obradovým chápaním. Najmä na východnom Slovensku sa nachádza viacero chrámov východného obradu zasvätených sv. Demetrovi. (Niekoľkonásobne viac ako rímskokatolíckych, hoci i v západnom obrade sa zachovalo niekoľko starobylých patrocínií sv. Demetra.) Možno odôvodnene predpokladať, že tieto patrocíniá majú svoj pôvod vo veľkomoravskej dobe a pretrvali od čias sv. Cyrila a Metoda až podnes.

Sviatok slovanských rovnoapoštolov Cyrila a Metoda sa vo východnej cirkvi slávi nasledovne: 14. februára sa slávi pamiatka prechodu do večnosti sv. Cyrila Filozofa, učiteľa Slovanov, pamiatka prechodu do večnosti sv. Metoda pripadá na 6. apríla a spoločný sviatok majú 11. mája. Sviatok svätých sedmopočetníkov (*sedmočisleníkov*) slávime 27. júla. V minulosti tento sviatok u nás akoby vymizol, je potešiteľné, že sa opäť objavil v kalendári. V západnej cirkvi sa spoločná pamiatka našich vierozvestcov slávi

inokedy – 5. júla. Tento dátum bol zavedený až v roku 1863 pri miléniových oslavách ich príchodu na Veľkú Moravu, hoci latinská cirkev svätých bratov oficiálne svätorečila až v roku 1880. V súčasnosti je tento deň štátnym sviatkom Slovenskej republiky. Sviatok u nás prijala aj východná cirkev, a tak vlastne slávi spoločnú pamiatku svätých bratov až dva razy v roku (ak počítame aj 27. júl, tak až tri razy).

Bohoslužobný jazyk

Tam, kde sa zachoval byzantsko-slovanský obrad, sa dodržiavala aj cyrilometodská zásada používania zrozumiteľného jazyka, najmä v bohoslužobnej oblasti. Staroslovienčina prešla istými vývojovými zmenami, postupne od 11. storočia už hovoríme o cirkevnej slovančine. Zo 16. a 17. stor. sa na území východného Slovenska zachovali viaceré cyrilské kódexy, ktoré dosvedčujú živosť tejto tradície. Cirkevnoslovanské knihy tlačené cyrilikou sa pre gréckokatolíkov na Slovensku aj vydávali, a to v univerzitnej tlačiarni v Trnave na konci 17. a začiatku 18. stor. Cirkevná slovančina sa aj na našom území vo východnom obradovom prostredí dlho vnímala ako ľudu zrozumiteľný jazyk. Dokonca v polovici 19. stor. sa krátke obdobie rusínski národní buditelia na čele s o. Alexandrom Duchnovičom snažili zaviesť cirkevnú slovančinu ako spisovný jazyk pre Rusínov. Až v prvej polovici 20. stor. sa ukázala nevyhnutná potreba prekladu z cirkevnej slovančiny do slovenčiny. Priekopníkom v tomto smere bol o. Pavol Spišák, ktorý v tridsiatych a štyridsiatych rokoch pripravil prvé preklady bohoslužobných textov. Gréckokatolícka cirkev na Slovensku vždy udržala živú túto najdôležitejšiu časť cyrilometodského odkazu – používanie ľudu zrozumiteľného jazyka pri bohoslužbách. Pravoslávna cirkev na Slovensku paradoxne odmieta zavedenie slovenčiny do liturgického používania a ako bohoslužobný jazyk používa iba cirkevnú slovančinu. Rímskokatolícka cirkev pripustila používanie domáceho jazyka pri bohoslužbách až po II. vatikánskom koncile (1962-1965), teda 1100 rokov túto myšlienku sv. Cyrila a Metoda neprijímala.

Zaujímavá je tu tiež otázka používania cirkevnej slovančiny. Tá je priamym potomkom staroslovienčiny, ktorú do liturgického, kultúrneho a administratívneho používania uviedli sv. Cyril a Metod. Preto by jej „vyradenie" z bohoslužobného života bolo veľkou škodou. Mnohé dnešné cirkevnoslovanské liturgické texty sa len málo odlišujú od prvých prekladov solúnskych bratov a ich spolupracovníkov. K tomu treba čosi povedať aj o písme. Až do polovice 19. stor. sa na našom území používali cirkevnoslovanské knihy tlačené výhradne cyrilikou. Nie je celkom isté, ktoré písmo zostavil sv. Cyril, či hlaholiku alebo cyriliku (väčšia časť bádateľov sa v súčasnosti prikláňa k hlaholike). No isté je, že cyrilika má svoj vzťah ku sv. Konštantínovi – Cyrilovi. Ak ju aj nezostavil on sám, urobil to niekto z jeho žiakov a pomenoval ju podľa neho. Rusíni na Slovensku podnes používajú aj upravenú formu tohto písma (tzv. azbuku), a to aj v svetskej oblasti.

Cyrilometodský obrad

K cyrilometodskej tradícii sa gréckokatolíci na Slovensku osobitným spôsobom hlásia tiež preto, že používajú obrad sv. Cyrila a Metoda – teda byzantský. O jeho prítomnosti na Veľkej Morave svedčí napr. zmienka v 15. kapitole *Života Konštantína – Cyrila*, že sv. Cyril svojich žiakov naučil aj *povečernici*, čo je preklad gréckeho slova *apodeipnon* (a nie latinského *completorium*). Životy tiež spomínajú, že sv. Metod ukončil preklad celej Biblie 26. októbra, na sviatok sv. veľkomučeníka Demetra podľa byzantského kalendára (k tomu pozri vyššie).

Takisto 9. pieseň kánona sv. Demetrovi, ktorú zložili a určite aj používali svätí bratia na Veľkej Morave, je jasne liturgickým textom byzantského obradu. Aj služba sv. Cyrilovi, ktorú krátko po jeho smrti zložil pravdepodobne sedmopočetník sv. Sáva, je súborom menlivých častí na večiereň a utiereň byzantského obradu. Významným dokladom existencie byzantského obradu sú pergamenové zlomky s časťou kánona veľkomučeníkovi Demetrovi, ktoré sa našli v obci Ostrožnica pri Humennom. Pochádzajú z 11. alebo 12. stor. Postavenie a vplyv východného obradu v Uhorsku až do konca 13. stor. bolo značné, ovplyvňovalo zákonodarstvo krajiny v náboženskej oblasti (predpisy o pôste, o ženatých kňazoch, o cirkevných sviatkoch). Na začiatku 13. storočia pápež Inocent III. vyčítal kráľovi Imrichovi, že v Uhorsku na jeden latinský kláštor pripadá mnoho gréckych. Pápež Lev X. v r. 1521 zostavil bulu, v ktorej hovorí o východnom obrade v Uhorsku, pričom si želá, aby *„grécky obrad naďalej zostal a zachoval sa v takej podobe, v akej sa uplatňoval od začiatkov."* Ďalším svedectvom sú spomínané Spišské modlitby z roku 1479, ktorých súčasťou sú spoločné modlitby prevzaté a upravené z veľkej (pokojnej) ekténie v byzantskom obrade. Na Spiši sa v 13. stor. spomínajú aj dvaja prepošti gréckeho obradu.

Od vyhnania žiakov svätých bratov bol byzantsko-slovanský obrad na našom území potláčaný. Tento tlak sa ešte zvýšil po vymretí uhorského panovníckeho rodu Arpádovcov a nástupe Anjouovcov (pôvodom z Neapola). Posilou pre veriacich východného obradu bola najmä od 14. stor. valašská kolonizácia. Kolonisti prichádzali z oblastí, kde sa používal byzantsko-slovanský obrad a cirkevnoslovanský bohoslužobný jazyk. Tak sa cyrilometodské dedičstvo na Slovensku posilňuje imigráciou z krajín, ktoré boli síce druhotnými dedičmi cyrilometodskej tradície, avšak pre priaznivejšie dejinné okolnosti mohli tento odkaz lepšie rozvinúť. Vďaka tomu mohol náš byzantsko-slovanský obrad kontinuálne pretrvať na tomto území od čias sv. Cyrila a Metoda až po súčasnosť.

Vzťah k Rímu

Napokon treba spomenúť dobré vzťahy sv. Cyrila a Metoda s Rímom. To, že sv. Cyril priniesol do Ríma úctyhodné pozostatky sv. Klimenta, tretieho rímskeho pápeža, bolo nepochybne z Božej prozreteľnosti. To im naklonilo srdcia všetkých Rimanov. Pápež Hadrián II. schválil a požehnal ich dielo. Dva a pol roka boli hosťami na pápežskom dvore. Keď sa neskôr spory s franským klérom vyostrili, Metod išiel záležitosť riešiť do Ríma, kde pápež Ján VIII. opätovne potvrdil toto dielo a udelil mu rozsiahle právomoci a výsady. A keď Frankovia vo svojej zúrivosti Metoda uväznili, pápež ich pod hrozbou exkomunikácie prinútil Metoda prepustiť. Pre objektivitu však treba podotknúť, že udržiavali kontakt aj s Konštantinopolom, odkiaľ boli na Veľkú Moravu vyslaní. V životoch je doložená cesta sv. Metoda do Konštantinopolu v r. 881-882. Byzantská a latinská cirkev v tom čase ešte nebola rozdelená.

Načrtli sme pár aspektov cyrilometodskej tradície, ktorá je neodmysliteľnou súčasťou života našej cirkvi. S hrdosťou môžeme povedať, že gréckokatolícka cirkev je pokračovateľkou cyrilometodskej tradície *par excellence*. To však nemá byť akési (vystatovačné) konštatovanie, ale v prvom rade výzva, povolanie túto tradíciu ďalej rozvíjať, hlbšie ju spoznávať a prežívať.

Andrej Škoviera

Snímky: archív

Médiá v našom živote

(Zamyslenie ku svetovému dňu médií.)

Jednou z oblastí života moderného človeka, kde zasiahol výrazný technický pokrok, sú médiá. Pod pojmom médiá máme na mysli dnes dominujúce elektronické prostriedky. Odborníci priznávajú súčasnej vyspelej technike, umožňujúcej nevídaný rozmach informácií, miesto tretej kultúrno – spoločenskej revolúcie. Právom sa teda pýtame: Akú úlohu a význam majú médiá v našom dnešnom živote?

Človek je stvorený ako bytosť spoločenská a komunikatívna. Konštatuje to sám Stvoriteľ, keď po stvorení prvého človeka Adama, ktorému vdýchol nesmrteľnú dušu – svoj obraz hovorí: *„Nie je dobré byť človeku samotnému..."* (Gn 2, 18). Pre veriacich najdokonalejším vzorom vzájomnej osobnej komunikácie sú vzťahy troch božských osôb v Trojici. Po vzore Najsvätejšej Trojice vzájomná medziľudská komunikácia sa javí ako jedna zo základných potrieb života každého z nás.

Médiá sú prostriedky komunikácie. Týmito prostriedkami môžeme obohacovať svoj vnútorný život, budovať nové vzťahy a prispievať k väčšej medziľudskej jednote a vzájomnosti. Prirodzenou úlohou médií je prinášať nové informácie, poučiť i zabaviť človeka na jeho životnej ceste. Je to úloha vznešená, do istej miery nezastupiteľná. V tomto zmysle chápe Cirkev médiá ako Božie dary a je im pozitívne naklonená. Súčasne musíme byť obozretní a vedieť, že médiá nie sú automaticky pozitívnym fenoménom. Médiá samy nekomunikujú, nikoho nemilujú ani nevzdelávajú. Len pomáhajú tieto hodnoty rozvíjať v nás. A môžu slúžiť opačne. Môžu stavať i búrať človeka, jeho mravnú a duchovnú odolnosť a to už od detského veku. Inými slovami povedané, napríklad hrdinom televízneho filmu môže byť Mojžiš zostupujúci z hory Sinaj s tabuľami Božieho zákona, ale aj masový vrah.

Médiá sú v našom živote prítomné ako chlieb. Priznajme si, že mnohí z nás si deň ani nevieme bez nich predstaviť. Dnes je veľa tých, ktorí ovládajú techniku médií. Ale kto z nás sa zamýšľa nad ich dopadom na duševný život, najmä mladej generácie? Výskumy signalizujú nepopierateľný vplyv mediálnych programov na formovanie duševného života človeka. Ľudia pokladajú za dôležité len to, čo prinášajú správy v televízii, alebo čo čítajú v novinách. Ako je známe, médiá zachytávajú a informujú nás len o vonkajších skutočnostiach ako sú ekonomika, politické spory, prírodné katastrofy, šport atď. Zaiste sú to aktuálne a zaujímavé témy. Ale z tohto vonkajšieho pohľadu môžu mať mnohí dojem, že vnútorné hodnoty nášho života ako viera, láska, modlitba ap. sú vedľajšie. Ježiš nás učí, že pred Bohom už stav srdca človeka je podstatne dôležitý. A potom aj viditeľný skutok.

Ak majú médiá slúžiť človeku, je potrebné vychovávať profesionálnych a mravne či eticky zrelých mediálnych tvorcov. Cirkev na Slovensku desaťročia nemohla túto úlohu plniť pre prísnu cenzúru ateistického štátneho aparátu. Dnes

ju čaká na poli mediálnej tvorby ešte veľa práce. Slovenská televízia, ako najmasovejšie verejnoprávne médium vysiela ročne okolo 9000 hodín. Z toho asi 2% náboženských programov, vrátane prenosov bohoslužieb. Vo zvyšnej programovej štruktúre sú jednotlivé programy, až na výnimku, viac menej nezlúčiteľné s kresťanskou vierou a morálkou. Dôkazom pre uvedené tvrdenie sú morálne zhubné programy pre deti a mládež, videoklipy a koncerty metalovej hudby, filmy propagujúce hrubé násilie, voľnú lásku, eutanáziu, lúpežné vykrádanie bánk atď.

V klasickom médiu, akým je nepochybne tlač, je potrebné vychovávať zodpovedných redaktorov, ktorí ponesú váhu zodpovednosti za vydané knihy, či ostatné periodiká. Zodpovedný redaktor okrem vízie celej knihy má celú škálu úloh. Úzko spolupracuje s grafickým a technickým redaktorom, dohliada na vykonanie autorských a redakčných korektúr, kontroluje zaradenie obrazového materiálu, titulkov, paginácu, tiráž, úvodné strany, anotáciu, ISBN, spolupracuje s tlačiarňou počas výrobného procesu, až kým kniha či časopis nevyjde.

V dnešnej demokratickej spoločnosti sa veľa hovorí o etike novinára. V zmysle evanjeliového kritéria etika novinára nespočíva v samotnej publikačnej činnosti, ale v hľadaní pravdy. Takej pravdy, ktorá je objektívna a je najprv prijatá samotným novinárom, až tak tlmočená inými ľuďmi. Vernosť pravde stojí často novinára nemalú cenu. Podľa svetovej novinárskej asociácie položilo v roku 2000 šesťdesiatdva novinárov svoj život v boji za pravdu. Príčinou ich predčasnej smrti bola kritika mocenských štruktúr a odhaľovanie korupcie. Kresťanský novinár sa pri hľadaní pravdy v súčasnej spletitej myšlienkovej atmosfére nezaobíde bez spolupráce so Svätým Duchom, ktorý pomáha hľadajúcemu správne porozumieť znameniam čias. Azda viac ako kedykoľvek predtým, je dnes potrebná pre aktívneho novinára optimistická vízia do budúcnosti.

Médiá sú prostriedky vzájomnej komunikácie, ktoré nás oberajú o veľa tvorivého času a svojím pôsobením vplývajú čoraz viac na náš každodenný život. Je našou morálnou úlohou nechať im v živote postavenie prostriedku a nedať sa nimi zotročiť. Pri príležitosti svetového dňa médií dajme si konkrétny záväzok posilniť svoju vôľu, či schopnosť voľby voči ponúkaným mediálnym programom. Nevymieňajme osobnú komunikáciu, ktorej sme ako ľudské bytosti schopní za komunikáciu s médiami. Nájsť vo všetkom zlatú strednú cestu a držať sa pravdy je aj v prípade médií ozajstná múdrosť.

M. Hospodár

NÁŠ PREPODOBNÝ OTEC PACHOMIOS VEĽKÝ (15. MÁJ)

Pachomios sa narodil v egyptských Tébach pravdepodobne v roku 292 a rodičia mu zabezpečili vynikajúce vzdelanie. Keďže však obidvaja boli pohania, neodovzdali mu to najdôležitejšie - vieru vo vteleného Božieho Syna.

Po dovŕšení dvadsiateho roku svojho života vstúpil Pachomios do armády, kde sa prvýkrát stretol s kresťanmi. Svojou starostlivosťou o odvedených vojakov urobili naňho taký hlboký dojem, že sa rozhodol prijať svätý krst. A naozaj, ihneď po návrate z víťaznej bitky, podľa všetkého z bitky svätého cisára Konštantína (pamiatka 21. mája) proti Maxenciovi v roku 312, sa stal kresťanom a odišiel na opustené miesto Šenesit, aby tam viedol prísny asketický život. Keďže však cítil potrebu duchovného otca, obrátil sa na známeho pustovníka Palamona a pod jeho vedením prežil na púšti desať rokov. Pretrpel mnoho pokušení, ale všetky prekonal pomocou modlitby a prísneho pôstu.

Po desiatich rokoch začul pri rozvalinách obce Tabennisi hlas, ktorý mu prikázal, aby tam vybudoval obydlie. Po porade s Palamonom dospel k záveru, že hlas pochádza od Boha a začal stavať. Keď Palamon odovzdal svoju dušu Stviteľovi, Pachomiovi sa zjavil Boží anjel a odovzdal mu pravidlá spoločného mníšskeho života - vôbec prvé takéhoto druhu, lebo dovtedy žili mnísi osamote, nie v monastieroch. Neskôr sa nimi inšpirovali aj patriarchovia mníšskeho života: svätý Bazil Veľký na Východe (pamiatka 1. januára) a svätý Benedikt na Západe (pamiatka 14. marca).

V tom čase sa pripojil k Pachomiovi jeho starší brat Ján, ktorý tiež spoznal jediného pravého Boha. Keď sa ho pýtal, prečo majú stavať toľko obydlí, veď sú iba dvaja, Pachomios mu jednoducho odpovedal, že nasleduje Boží príkaz. Po Jánovej smrti sa k Pachomiovi pridalo veľké množstvo mužov. Všetkých ohromovala pracovitosť ich duchovného otca, ktorý stačil plniť nielen úlohu predstaveného, ale aj všetky bežné mníšske práce: obrábať záhradu, viesť rozhovory s prichádzajúcimi a slúžiť chorým.

Pachomios zaviedol jednotný spôsob života. Všetci mnísi museli nosiť rovnaký odev a rovnako sa stravovať. Boli povinní vykonávať stanovené práce pre dobro spoločenstva ako celku, okrem iného prepisovať knihy. Nesmeli vlastniť nijaké peniaze ani čokoľvek prijímať od svojich príbuzných. Museli sa prísne postiť a veľa modliť, ale nadovšetko presne zachovávať mníšske pravidlá. Ich porušovateľov Pachomios rázne trestal až po vylúčenie z monastiera. Veľmi zdôrazňoval nebezpečenstvo posudzovania druhých a za najväčšie zlo považoval pýchu. Neprestajne sa modlil za seba i za svojich bratov, aby im Boh daroval ducha pokory.

Keď ho jeden z mníchov prosil, aby mu vyprosil mučenícku smrť, Pachomios mu zdôrazňoval potrebu krotiť svoju pýchu. Mních však neposlúchol a ušiel z kláštora, aby vyhľadal mučeníctvo. Keď však naozaj padol do rúk zločincov, pod hrozbou smrti zaprel svoju vieru a priniesol obetu pohanským bohom. Vtedy sa plný zúfalstva vrátil do kláštora a Pachomios ho prijal, ale prikázal mu prísne pokánie: horlivo sa modliť dňom i nocou, zachovávať prísny pôst a žiť v úplnom mlčaní. Mních to plnil až do svojej smrti. Raz Pachomios povedal svojim učeníkom: „Beda človeku, ktorý sa nechá uniesť pýchou a zabúda, že je len zemou a popolom." On sám z pokory nikdy neprijal kňazské svätenie.

Inokedy sa stalo, že kuchár svojvoľne neuvaril mníchom jedlo, ale namiesto toho uplietol niekoľko rohoží. Pachomios mu prikázal všetky upletené rohože spáliť a päť mesiacov sa postiť o chlebe a vode.

Keď prišla za Pachomiom jeho sestra Mária a chcela ho vidieť, odkázal jej, aby nastúpila cestu mníšskeho života. Mária ho poslúchla a čoskoro sa okolo nej zhromaždili viaceré ženy, takže založila monastier s prísnymi Pachomiovými stanovami pod jeho vedením.

Počas svojho života založil Pachomios jedenásť monastierov (deväť mužských a dva ženské), v ktorých žilo okolo sedemtisíc ľudí. Do konca svojho života však zostal hlboko pokorným mníchom, vždy pripraveným podriadiť sa a prijať napomenutie od svojich bratov. Boh ho obdaroval milosťou uzdravovať chorých. Zomrel v dôsledku šíriacej sa morovej epidémie pravdepodobne v roku 346.

Mgr. Marcel Gajdoš

Liturgický kalendár

Pondelok 14. 5. - Izidor, mučeník; Menlivé časti z Polovice 50-nice. Sk 12, 12-17, zač. 30; Jn 8, 42-51, zač. 32

Utorok 15. 5. - Pachom Veľký, prepodobný; Menlivé časti z Polovice 50-nice. Sk 12, 25; 13, 1-12, zač. 31; Jn 8, 51-59, zač. 33

Streda 16. 5. - Teodor Osvietený, prepodobný - Ukončenie Polovice 50-nice; Menlivé časti z Polovice 50-nice. Sk 13, 13-24, zač. 32; Jn 6, 5-14, zač. 18

Štvrtok 17. 5. - Andronik a spol., apoštoli; Tropár zo štvrtého hlasu; Sláva kondák o samaritánke; I teraz kondák Paschy. Prokimen, aleluja a pričasten o samaritánke. Sk 14, 20-27; 15, 1-4, zač. 35; Jn 9, 39-41; 10, 1-9, zač. 35a

Piatok 18. 5. - Teodot Ancýrsky, mučeník; Menlivé časti ako 17. mája. Sk 15, 5-12, zač. 36; Jn 10, 17-28a

Sobota 19. 5. - Patrik, hieromučeník, a spol.; Menlivé časti ako 17. mája. Sk 15, 35-41, zač. 37; Jn 10, 27-38, zač. 38

Nedeľa 20. 5. - Talalej, mučeník - 6. nedeľa 50-nice – o slepom – 5. hlas; Rúcho svetlé. Evanjelium na utierni je ôsme. Antifóny nedeľné. Tropár z hlasu; Sláva kondák z nedele o slepom; I teraz kondák Paschy. Prokimen, aleluja a pričasten z nedele o slepom. Sk 16, 16-34, zač. 38; Jn 9, 1-38, zač. 34; Ostatné podľa paschálneho poriadku.

Pondelok 21. 5. - Konštantín a Helena, apoštolom rovní; Menlivé časti okrem čítaní ako v Nedeľu o slepom. Sk 17, 1-15, zač. 39; Jn 11, 47-57, 40

Utorok 22. 5. - Bazilisk, mučeník; Menlivé časti okrem čítaní ako v Nedeľu o slepom. Sk 17, 19-28a, zač. 40b; Jn 12, 19-36a, zač. 42a

Streda 23. 5. - Michal, biskup - Ukončenie sviatku Paschy; Menlivé časti okrem „Ktorí ste v Krista" a čítaní sa spievajú ako v nedeľu Paschy. Po okiadzaní sa za spevu tropára „Ctihodný Jozef" odkladá plaščenica. Sk 18, 22-28, zač. 41, Jn 12, 36-47, zač. 43; Prepustenie s krížom.

Štvrtok 24. 5. - Nikita Stĺpnik, prepodobný - Nanebovstúpenie Pána; Prikázaný sviatok. Rúcho svetlé. Antifóny, pieseň na vchod, Tropáre, Sláva i teraz kondák, prokimen, aleluja a pričasten zo sviatku. Sk 1, 1-12, zač. 1; Lk 24, 36-53, zač. 114; Namiesto „Dôstojné je" sa spieva „Zvelebuj" a IX. irmos z utierne sviatku. Namiesto „Požehnaný, Videli sme, Nech sa naplnia a Nech je požehnané" sa spieva „Bože vznes sa (prokimen)." Myrovanie. Počas liturgií vo všedné dni do Ukončenia sviatku (1. júna) sa spievajú: Antifóny I. a II. zo sviatku, Blaženstvá alebo tretia každodenná s refrénom sviatku. Vchod: „Poďte pokloňme sa... čo si slávne vstúpil na nebesá." Namiesto „Dôstojné je" sa spieva „Zvelebuj" a IX. irmos. Namiesto „Požehnaný, Videli sme, Nech sa naplnia a Nech je požehnané" sa spieva „Bože vznes sa na nebesá (prokimen sviatku)."

Piatok 25. 5. - Tretie nájdenie hlavy sv. Jána Krstiteľa; Okrem uvedených častí, ostatné sa spievajú ako bolo uvedené vyššie. Tropár zo sviatku a o prorokovi (z utorka). Sláva kondák o prorokovi (z utorka); I teraz kondák zo sviatku. Prokimen, aleluja a pričasten najprv zo sviatku a potom o prorokovi. Sk 19, 1-8, zač. 42; Jn 14, 1-11a, zač. 47; Prorokovi: 2 Kor 1, 6-15,zač. 176; Mt 11, 2-15, zač. 40

Sobota 26. 5. - Karpos, apoštol; Sk 20, 7-12, zač. 43; Jn 14, 10-21, zač. 48a

Nedeľa 27. 5. - Terapont, hieromučeník - 7. nedeľa 50-nice – 6. hlas - pamiatka sv. Otcov 1. nicejského snemu; Rúcho svetlé. Antifóny I. a II. zo sviatku, tretia Blaženstvá. Vchod: „Poďte...čo si slávne vstúpil na nebesia." Tropár z hlasu, zo sviatku a o Otcoch. Sláva kondák o Otcoch; I teraz kondák zo sviatku. Prokimen, aleluja a pričasten z Nedele o Otcoch. Sk 20, 16-18a; 28-36, zač. 44; Jn 17, 1-13, zač. 56; Namiesto „Dôstojné je" sa spieva „Zvelebuj" a IX. irmos.

Vojtech Boháč

Nedeľa o slepom

Na ceste do Jericha žobral slepec. V tej dobe pre podobne postihnutých ľudí to bola jediná možnosť obživy. Títo úbohí ľudia museli okrem ťarchy svojho postihnutia niesť aj ťarchu biedy a nedôstojného postavenia. Keď tento slepec počul, že Ježiš prechádza okolo neho, využil najväčšiu príležitosť svojho života. Začal kričať: *„Ježišu, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!"* (Lk 18, 38). Kričal z hĺbky svojej biedy. Všetku svoju nádej vložil do Ježiša Krista. A Spasiteľ reaguje na jeho hlasnú prosbu. Pristavuje sa pri ňom a dáva mu schopnosť vidieť.

Najväčšou životnou príležitosťou pre nás je dnešok, táto prítomná chvíľa. Teraz Ježiš Kristus prechádza okolo nás. Neustále klope na dvere nášho srdca. Stretávame ho vo Svätom písme. Hovorí nám skrze Cirkev. Ponúka sa nám skrze sviatosti. Je vždy veľmi blízko. Slepec využil najväčšiu príležitosť svojho života. Dav, ktorý sprevádzal Ježiša Krista, túto príležitosť nevyužil. Minúť Krista znamená minúť všetko. Nájsť Krista znamená nájsť všetko. Každý jeden okamih života nám dáva možnosť využiť najväčšiu príležitosť svojho života. Sme dostatočne bdelí?

Astronómovia tvrdia, že vo vesmíre existujú čierne diery. Sú to útvary s takou hustou, stlačenou hmotou, že nemôžu vyžarovať žiadnu energiu či svetlo. Ich príťažlivosť je taká veľká, že sa od ich ťažiska nemôže nič odpútať. A tak sa vo vesmíre javia ako temné diery bez akejkoľvek komunikácie navonok.

Týmto čiernym dierám sa podobajú ľudia, ktorí Boha nepoznajú, ktorí sa s ním ešte nestretli. Sú tak sústredení na seba a na svoj svet, že sa z neho nemôžu dostať. Ostávajú beznádejne sami, hoci okolo nich je plno života a radosti.

Možno, že k ním patríme aj my. Možno, že sme ešte nevyužili najväčšiu príležitosť svojho života. A pritom je to také jednoduché. Stačí len začať s pokornou modlitbou: *„Ježišu, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!"* (Lk 18, 38).

Miron Keruľ-Kmec

„Ty veríš v Syna človeka?"

V jednej náboženskej relácii *Prameň* (STV, 22.11.1992) bol rozhovor so zahraničnými študentami o viere v Boha. Daniel Dalohoun, študent z Afriky, ktorý k nám prišiel študovať medicínu, sa vyznal: „Keď sme odchádzali, rodičia nám povedali: «Môžete na všetko zabudnúť, len na Ježiša nie!»".

Pekná a povzbudivá myšlienka!

Viera v Boha má dôležité miesto v živote človeka. Preto si aj my musíme položiť otázku: Aké miesto má Boh v našom živote? Veríme v Boha za každých okolností, alebo len vtedy, ak nás to nič nestojí?

R. Wurmbrand vo svojej knižočke *Veriť, ale prečo* cituje slová majstra Eckhardta: „Ak hľadáte niečo pre seba samého, nikdy nenájdete Boha, pretože si z Boha robíte sviečku, pomocou ktorej niečo hľadáte. Keď to nájdete, sviečku odhodíte. Nabáda, že pri Bohu treba zostať vždy a za každých okolností. Kresťania nemilujú Boha za to, čo môžu od neho dostať, ale milujú ho preto, lebo jestvuje. Tí, ktorí ho opustili, nikdy ho nepoznali.

Tieto dni veľmi rozvírili hladinu nášho každodenného života. Dokonca aj veriacich ľudí. Ruch v parlamente i spoločnosti odrážala v posledných dňoch najmä kauza okolo práva na život. Rozvlnená hladina napokon stíchla, ale na ňu sa vyplavilo všeličo usadené. Veľa prípadov potvrdilo, že žiaľ, aj pre mnohých veriacich sú ich politické zamerania a politické kalkulácie viac, než jasná mravná norma. Ukázalo sa, že ani mnohí veriaci nemajú v otázkach života (pred narodením až do prirodzenej smrti) jasný postoj, a tí, čo ho majú, nevedia dosť pružne a racionálne argumentovať pred médiami (porov. KN 2001, č. 9).

Podobne je to aj v otázke prihlásenia sa k náboženstvu pri tohtoročnom sčítaní ľudu. Je to rubrika: náboženstvo. Kam patríme v tejto oblasti? Tak, ako napíšeme svoje osobné údaje, máme s rovnakou rozhodnosťou napísať aj našu náboženskú príslušnosť. Patrí to k našej identite, totožnosti. Bez tohto vyznania to nie sme my. To nie je len naše právo, ale aj naša povinnosť! Ako sme sa v tomto ohľade ukázali?

Našou povinnosťou je poučiť sa z minulých dní a uvedomelejšie sa v názoroch i postojoch hlásiť v línii toho, ktorý je Cesta, Pravda a Život (porov. Jn 14, 6). Možno narazíme na nepochopenie, výsmech i odsúdenie, avšak aj od tohto nášho postoja záleží, ako je to s našou vierou v Boha.

V našom východnom obrade sa pred sv. prijímaním modlíme: „Verím, Pane, a vyznávam, že ty si Kristus, Syn živého Boha, ktorý prišiel na svet zachrániť hriešnikov..." Nech tieto slová nebudú obyčajnou frázou, ale opravdivým vyjadrením nášho vnútra. Musíme vždy vedieť, aké miesto má Boh v našom živote. Je to viera v Boha, ktorého potrebujeme nielen v nedeľu a vo sviatok, ale i v každodenných starostiach. Praví kresťania sú vždy verní Bohu, aj keď zdanlivo na nich zabúda... Starozákonný trpiteľ Jób hovorí, že aj keď ho Boh zabije, aj vtedy bude v neho veriť: *„Som presvedčený, že môj Obranca žije... Moje oči ho uzrú..."* (Jób 19, 25; 27). Preto i nám adresuje Ježiš otázku ako tomu uzdravenému slepcovi: *„Ty veríš v Syna človeka?"* (Jn 9, 35). Naša odpoveď má byť rovnaká ako jeho: *„Verím, Pane"* (Jn 9, 38).

Podľa istej legendy Baruch, Jeremiášov tajomník vo väzení, osobne prišiel k Ježišovi, ktorý mal vtedy dvanásť rokov, a upozornil ho: „Všetci proroci pred vami sa dali zviesť. Dbajte na to, aby vás nepodplatili."

Vieme, že Ježiš nepotreboval upozornenie. Bol skúšaný aj na púšti. Nepodľahol. Svet bude vždy rovnako plný pokušení a lákavých ponúk. Diabol je vždy pripravený pokúšať ako vtedy Ježiša na púšti: *„Toto všetko ti dám, ak padneš predo mnou..."* (Mt 4, 9). Ježiš je nám príkladom, že sa nemáme dať zlákať žiadnou zvodnou ponukou, alebo dočasnými výhodami. Nemáme sa dať ani podplatiť. S ním budeme nielen nepodplatiteľní, ale aj nepremožiteľní. Bez neho sme nič.

Francúzsky spisovateľ Francois Mauriac sa vyjadril: „Na sklonku svojho života necítim nijaké výčitky svedomia... Nikdy som neprestal svedčiť o Kristovi, nikdy som sa nehanbil za Ježiša a za svoju vieru. Bohu vďaka!"

Ako je to s naším svedectvom o viere v Boha? Povzbuďme sa preto slovami, ktoré povedali rodičia spomínanému študentovi z Afriky: „Môžete na všetko zabudnúť, len na Boha nie." Nech nám tieto slová budú veľkým poučením. Potom na sklonku nášho života bude aj naše svedomie čisté a bez výčitiek.

František Dancák

Deň učiteľov vo Svidníku

Diecézny školský úrad pri Gréckokatolíckom biskupstve v Prešove a Cirkevná základná škola sv. Juraja vo Svidníku zorganizovali 23. 4. 2001 o 9.30 hod. v budove CZŠ vo Svidníku deň učiteľov. Slávnostnú sv. liturgiu pri tejto príležitosti v školskej kaplnke koncelebrovali generálni vikári Mons. Ján Gajdoš a Ján Zavacký, diecézny vikár pre školstvo Jozef Mati a miestni duchovní otcovia. Pre prítomných hostí z ostatných cirkevných škôl bol pripravený kultúrno-duchovný program.

-mp-

Príhovor generálneho vikára o. J. Zavackého ku Dňu učiteľov

Dôstojní duchovní otcovia, vážení páni profesori, pani profesorky, učitelia, zamestnanci cirkevných škôl, bratia a sestry!

Všetkých Vás srdečne vítam pri slávení eucharistie z príležitosti osláv sviatku učiteľov kresťanských škôl. Od prvých Ježišových čias veľmi záležalo na tom, aby sa deťom dostalo čo najviac dobrej výchovy. Vzorom a príkladom sa snažil byť sám Ježiš z Nazareta, ktorý si založil svoju školu. Pozýval do nej slovami: "Podte ku mne všetci" (Mt 11, 28-30). Ježiš tomu, kto vstúpi do jeho školy nesľubuje, že ho zbaví jarma prikázaní, že od svojich učeníkov nebude žiadať ich plnenie, že ich oslobodí od utrpenia a námahy. A práve tým sa Ježišova škola líši od školy zákonníkov. Kým oni kládli na Boží ľud ťažké jarmo zákona, kým sami ho nesplnili, Ježiš bol svojim žiakom príkladom. Preto mohol povedať: Učte sa odo mňa... Učte sa teda od Ježiša Krista byť takí, aký bol on. Všetko, čo je ťažké, premieňajme na lásku a tú odovzdávajme ďalej, tak, ako srdce odovzdáva krv do obehu telu, čím mu udržiava život. Podľa vzoru a príkladu Prvého učiteľa Ježiša Krista sa po dnešné dni Cirkev snažila odovzdávať Ježiša a Jeho náuku. Lebo Ježiš hovorí: "Hoci by človek aj celý svet získal a svojej duši by poškodil, čo mu to osoží?" Práve rodičom, učiteľom a kňazom leží na srdci, aby sme vychovali čnostných a charakterných ľudí. Sme si vedomí, že práca s ľuďmi je tou najťažšou profesiou, ale zároveň tou najzáslužnejšou pred Bohom a pred rodičmi, ktorí nám zverili svoje deti. Práca učiteľa a pedagóga sa nedá ohodnotiť hmotnými prostriedkami, lebo ona je sama duchovnou a duševnou činnosťou, tou najkrajšou odmenou je pokojné svedomie, že som urobil všetko, čo je v mojich silách pre duchovný rast detí a mládež nám zverenej. Kresťanský pedagóg berie zodpovedne svoje povolanie pred Bohom a pred Cirkvou, ktorá mu dôveruje. Berie si vzor a príklad od samého Ježiša, ktorý už dve tisícročia vyzýva ľudí: Aj vašou úlohou v dnešnom uponáhľanom svete je mať lásku. Takú, akou Ježiš miloval svet. Mať srdce a dávať lásku, to je úloha kresťanského učiteľa. Ak máme v sebe lásku, stávame sa Božím obrazom pre deti, ktoré máme pred sebou, deti nového tisícročia. Boh nás stvoril z lásky a pre lásku a zároveň nám určil aj cieľ, hľadať ho a spočinúť v ňom, v jeho láske. Dieťa, mládež nemôže zostať so svojou vierou a láskou k pánu Ježišovi osamotené uprostred sveta, ktorý sa bohužiaľ čoraz viac stavia k hodnotám evanjelia nepriateľsky a s posmechom, mládež potrebuje vzory a ideály a jedným z takýchto vzorov je učiteľ, ktorý je pri formácii charakteru mladého človeka neoddeliteľnou súčasťou. Dieťa a dorastajúci mladý človek potrebuje čítať v živote svojich rodičov a vychovávateľov ako v knihe a nachádzať odpoveď na dôležitú otázku: aký to má všetko zmysel. Nemôže byť rozpor v krehučkom svedomí dieťaťa pre život dospelých, preto pomôže im príkladom svojho života v pravde. Veľkým Božím darom je svedomie našich detí a mali by sme ho chrániť a sami by sme sa mali nechať inšpirovať ku krokom, na ktoré by sme sa možno sami neodvážili. Urobme to pre naše deti vážení páni učitelia, stojí to za to. Viera sa kamuflovať nedá. Je alebo nie je. Viera to nie je iba odskúšaná tradícia, súbor morálnych noriem, ktoré ak sa zachovávajú, nikomu nepoškodia. Viera, to je život v jednote lásky s osobným Bohom, skúsenosť a poznávanie živého Boha. Preto sa odovzdáva a rastie ako sám život. Mŕtvy človek nemôže život odovzdať, ani ho chrániť. Preto tak veľmi záleží na tom, aby dieťa pociťovalo istotu Božej vernosti a prítomnosti z našej žitej a prežívanej skúsenosti.

Vážení a milí páni profesori a učitelia, prajeme Vám a vyprosujeme z príležitosti dňa kresťanských učiteľov, aby sa Vám raz Vaše deti, keď sa budú konečne v sebe vyznať a dokážu to aj pomenovať, poďakovali za dary, ktoré ste im odovzdali. Je to dar živej viery, ktorý si nenechávajú nikým a ničím vziať, za vedomosti, ktoré získavajú skrze vás a za formáciu, ktorá z nich urobí čnostných ľudí, ktorí si budú vedieť oceniť čo ste pre nich znamenali.

Amen

Zomrel J.E. Judson M. Procyk, pittsburghský arcibiskup a metropolita v USA

Metropolitu Judsona M. Procyka, ktorý sa dožil 70. rokov, našli mŕtveho v jeho byte ráno 24. apríla 2001. Arcibiskup Procyk sa snažil celou svojou osobnosťou prispieť k revitalizácii farností, rítu a poriadku vo východných katolíckych cirkvách. Od roku 1995 viedol otec metropolita byzantské katolícke cirkvi v Spojených štátoch amerických, archieparchiu Pittsburgh a eparchie v Passaicu (NJ), Parme (OH) a Van Nuys (CA).

Napriek svojmu veku Metropolita Judson horlil za tradíciu východných kresťanov zjednotených s rímskou cirkvou, hlavne u východných katolíkov v USA. Napomáhal aj vzrastu duchovného života, najmä čo sa týka výchovy kňazského dorastu v seminári sv. Cyrila a Metoda v Pittsburghu, kde dbal o zachovávanie liturgického a duchovného bohatstva Východu.

Otec arcibiskup sa narodil v Uniontowne v Pensylvánii. Vysviacku na kňaza prijal v roku 1957 a pôsobil v službe rektora katedrály sv. Jána Krstiteľa v Munhalle v Pensylvánii až do roku 1995, kedy bol vybraný do služby arcibiskupa-metropolitu v Pittsburghu.

-jg-

FARNOSŤ – MIESTO DOZRIEVANIA

Len čo sa zazelenie okolitý svet, zvedavé slnko sprevádza po turistických cestičkách veľkých i malých cyklistov, ktorí sa vydali na poznávacie expedície po rodnom kraji. Nie je na tom nič zvláštne. Pozornosť však zbystrí každý, kto zbadá, že mnohí z nich sa na svojej ceste zastavia na istom mieste, postavia sa okolo značky, ohraničujúcej kataster dediny, vytiahnu fotoaparáty a s nadšením skúšajú zvečniť nevšedný zážitok. Čo sa týmto cyklistom zdá také zvláštne? Je to celkom obyčajných päť písmen, ktoré tvoria názov dediny, ale i názov farnosti, v ktorej pestrý život je zo dňa na deň intenzívnejší – je ňou farnosť HAVAJ.

o. P. Milenký a M. Komanický, rodák z Havaja, študujúci v Kanade

Jej poloha sa dá vyjadriť niekoľkými pojmami: Stropkovský dekanát, trasa Stropkov – Medzilaborce a pre niektorých bude orientačným bodom neďaleká dedinka Miková. Na veľkom priestore ôsmich dedín (Havaj, Bystrá, Makovce, Staškovce, Vyšná a Nižná Vladiča, Suchá a Driečna) nájdete skutočnú pluralitu názorov, postojov, kultúrneho dedičstva, životného štýlu i spôsobu obživy. Ako veľmi sa líšia napríklad „vymierajúce" dedinky Suchá a Driečna od Havaja, ktorý sa z roka na rok rozrastá. Všetky chrámy farnosti sú vyhlásené za kultúrne pamiatky. Mnohé boli v nedávnej minulosti podrobené opravám, ba aj v súčasnosti prebieha niekoľko náročných projektov renovácie i modernizácie (prístavba zakristie, plynofikácia, odvodnenie...). Aj takéto záležitosti sú súčasťou pastorácie kňazov. Všetci, ktorých mená sú spojené s Havajskou farnosťou, v nej zanechali kus tvorivej, často i nedocenenej práce. Spomeniem aspoň kňazov, ktorí tu pôsobili po roku 1968 – o. Staurovský, o. Zima, P. Chanáth, M. Janočko a súčasným správcom farnosti je P. Milenký.

Veriaci si ešte aj dnes s vďakou spomínajú najmä na otca P. Chanátha, ktorý v neľahkom období „totality" nielenže udržiaval oheň viery, ale vytrvalo ho zapaľoval aj na zdanlivo beznádejných miestach. Nasledujúce svedectvo hovorí za všetko: *„Bol ako jeden z nás. Rozumel nám a my sme vedeli, že všetko, čo hovorí, je overené jeho životom. Ukázal nám, ako sa evanjelium žije. Bol pravdivý vo všetkom svojom konaní a to nás veľmi povzbudzovalo."*

V roku 1988 ho na desať rokov vystriedal otec Miroslav Janočko. Nechajme však hovoriť samotných Havajčanov: *„Prišiel tu ako novokňaz. A viete, bolo obdobie totality. Nebol čas veľkých projektov. Veľmi sme privítali, keď si získal chlapcov a okolo oltára začali pri sv. liturgiách pribúdať miništranti." „Zorganizoval pre nás púť do Ríma. Aj vďaka ochote pána J. Oleárnika, šoféra z našej farnosti, sme si vtedy urobili «zachádzku» do mesta Mariazzell. Mám už veľa rokov. A iste sa už tak ďaleko nedostanem,"* s radosťou i vďakou v hlase hovorí staršia pani. Nedá sa zabudnúť ani na ľudové misie v roku 1998. Hoci bol marec, vonku snežilo a nebolo príjemné zúčastňovať sa na pobožnostiach. Napriek tomu sa počet ľudí stále zväčšoval. A k sviatosti zmierenia pristupovali aj takí, ktorí tam neboli niekoľko rokov. V ľuďoch sa rodila vtedy túžba po skutočne hlbokom vzťahu s Bohom. *„Pôsobivá krížová cesta po dedine, prednášky a kázne pre všetky vekové skupiny sa na dlhé obdobie stali prameňom, z ktorého každý účastník môže čerpať pre svoj duchovný život,"* hovorí iste za mnohých pani Božena. Obdobie po misiách sa dá charakterizovať práve situáciou v marci, keď už všade vo vzduchu cítiť jar, hoci o nej počasie vôbec nesvedčí. Aj vo farnosti bolo cítiť zmenu, príchod duchovnej jari – obnovy života vo viere. Do chrámov prichádzalo stále viac mládeže, rástol i záujem staršej generácie.

Kniha Kazateľ hovorí, že *„Všetko má svoj čas"* (Kaz 3,1). Je čas prísť, zostávať i čas odísť. A všetko tak, ako vo svojej múdrosti riadi Pán. Otca M. Janočka teda v auguste 1998 vystriedal otec Peter Milenký. Nebola to jeho prvá farnosť. Iste prišiel s mnohými očakávaniami, predstavami o svojej pastoračnej činnosti v novom pôsobisku. Dnes (po necelých troch rokoch) sa už mnohé plány stali pre veriacich farnosti realitou. Samozrejme, nie všetko išlo bez problémov. A hoci by vás, milí čitatelia, iste zaujímal názor kňaza, on nasmeroval naše zvedavé otázky na samotných veriacich.

A tak sa presúvame do farského chrámu v Havaji. Je prvý piatok v mesiaci, je i čas Veľkého pôstu. Už cestou stretávame skupinky ľudí v družnom rozhovore. Chrám sa postupne napĺňa ľuďmi, prvé lavice sú plné mladých. Niektorí dobehnú na poslednú chvíľu ešte s cestovnou taškou – po týždni v internáte. Rytmický spev, živá kázeň, do ktorej sa odpoveďami na otázky o. Petra zapájajú

o. P. Milenký s mládežou

o. P. Chanáth, býv. správca farnosti

skutočne mnohí, radostné slávenie eucharistie, veľká účasť na krížovej ceste... to všetko hovorí o mnohom. A tak akosi spontánne začíname rozhovor s niekoľkými oslovenými:

✍ Vidno, že ste zvyknutí takto sa spoločne modliť. Za tým sa zrejme skrýva niečo viac...

Peter P.: Máte pravdu. Ale nebolo to tak vždy. Už asi rok sa pravidelne stretávame na biblických hodinách, kde nielenže spoznávame Božie slovo, ale učíme sa s ním aj modliť a formovať ním svoje životy. Začiatky boli ťažké, pretože sme sa tak akosi hanbili jedni druhých. Dnes sú naše stretnutia oveľa otvorenejšie a menia sa aj vzájomné vzťahy mimo chrámu.

Terezka: Nepovedal si ešte, že všetko sa začalo evanjelizačným kurzom Filip. Bola som prekvapená, koľko ľudí oň prejavilo záujem. Poviem zrejme za mnohých, že práve tu sme spoznali, ako Boh miluje každého osobne a je rád, ak ho oslavujeme v spoločenstve.

Peter K.: Mňa veľmi teší, že sme začali spolu (nielen mládež) chodiť aj na mnohé akcie mimo farnosti. Spomeniem aspoň evanjelizačné stretnutia v Prešove, letnú biblickú školu, či odpustové slávnosti. Tie cesty sú niekedy naozaj dobrodružné – ako napr. cesta do Rafajoviec, keď sa nám neustále kazila prenajatá Ávia.

✍ Určite vás spája množstvo spoločných záujmov...

Pavol: Samozrejme, predovšetkým hudba. Asi pred mesiacom sme si založili päťčlennú hudobnú skupinu. Jej dočasný názov ***Z ničoho nič*** však neznamená, že sa tu objavila z ničoho. Vznikla najmä z iniciatívy otca Petra. A keďže väčšina z nás rada športuje, teší ma, že nás podporuje aj v tom. Či už je to stolný tenis na fare, alebo volejbal, futbal, letné cyklistické túry do okolia...

✍ Chápem, že mladí si prídu na svoje. Čo však tí skôr narodení?

Terezka: Myslím, že tí sa zapájajú rovnako aktívne ako mladí. A nielen do duchovných aktivít. Na Silvestra sme všetci spolu pripravili zábavný program, kde sa práve staršia generácia zapojila do „Slávikov z ulice", alebo vystúpenia futbalovej dvanástky (v ženskom prevedení). V obľube je aj farský Informátor, ktorý tu vychádza mesačne už tretí rok.

✍ Neverím, že všetko je tu také ideálne...

Pavol: Nie je. Za všetkými úspechmi sa skrýva aj mnoho prekonaných problémov. Vzťahy nie sú vždy ideálne, mnohokrát chýba ochota k porozumeniu, ochota k spolupráci. A zakaždým sa nájdu ľudia, ktorí chcú len kritizovať. Božie slovo však hovorí: *„... musia byť medzi vami aj rozkoly, aby sa ukázalo, kto z vás sa osvedčí"* (1Kor 11,19).

✍ Môžete byť konkrétnejší?

Peter P.: Iste. Za necelé tri roky pôsobenia otca Petra sa mnoho zmenilo. Lenže ľudia často nehľadajú to čo spája, ale to, čo rozdeľuje. Myslím, že tak by to nemalo byť, pretože Pán je ten, na ktorom všetko stojí. Každý kňaz zo seba iste dáva maximum podľa talentov, ktoré mu boli Bohom zverené. Nerobí to sám zo seba ani pre seba. Ježiš Kristus je ten, kto povoláva k práci v Pánovej vinici. A tam to chodí práve tak, že kňaz často žne, čo iní zasiali pred ním. Sám seje pre iných. A cieľom je vždy dobro zverených duší. Ľudia by mali viac pozerať na osobnú spásu a na ceste k nej využívať všetky prostriedky, ktoré im Boh rukami kňaza ponúka.

Pavol: Viem, že mnoho nejasného je aj kvôli slovenským liturgiám, ktoré máme raz týždenne (šesť dní v týždni - vrátane nedele - sa slúži cirkevnoslovansky). Niektorí odmietajú slovenčinu a odvolávajú sa na odkaz sv. Cyrila a Metoda. Ale tí sa bytostne angažovali práve v tom, aby bolo ľuďom ohlasované evanjelium v zrozumiteľnom jazyku a aby v ňom mohli aj oslavovať nášho Pána. Myslím, že dnes by sa im slovenčina pozdávala. Veď tým, že spoznávame význam liturgických textov, môžeme hlbšie prežiť aj krásu obradov v staroslovienčine. Prekonať hranice tradície je však niekedy také ťažké...

Terezka: Sme veľká farnosť (osem dedín), a tak nie je fyzicky možné, aby sa rovnako intenzívne rozvíjal duchovný život v každej z filiálok. Je to veľká škoda, že sa mnohí nemôžu podieľať na všetkom tak, ako veriaci z Havaja.

Čo na záver?

Svätý Otec často zdôrazňuje, že budúcnosť bude taká, akou bude naša mládež. A tá zas taká, akú si ju vychováme. Teda všetci dospelí sme zodpovední za ďalšie generácie. Dať však môžeme len to, čo máme. Je príjemné konštatovať, že tunajšia mládež je nádejou budúcnosti. V otcovi Petrovi dostala kňaza, ktorý jej rozumie a vie využiť jej kapitál. Túto prácu preveria až ďalšie roky a ukážu jej skutočnú hodnotu. Povzbudením je práve staršia generácia, ktorá dokázala prelomiť múr predsudkov a zapája sa do rôznych aktivít bez ohľadu na vek. A problémy? Aj tie sú potrebné pre budovanie.

Farnosť Havaj prežíva čas dozrievania... dozrievania cez úspechy i pády, cez radosť z nových vecí i bolesť zo straty vecí starých (bolesť často nepochopenú), cez spoločenstvo, ktoré sa tu formuje, ktoré sa spolu učí žiť podľa Božích predstáv; čas dozrievania, ktorý Boh nepripravil len pre Havaj, ale pre všetkých. Pretože nie je dôležitý rok, v ktorom žijeme, ani miesto, kde bývame... ale to, aby každý z nás uveril v radostnú zvesť evanjelia, lebo *„ono je Božou mocou na spásu každému, kto verí"* (Rim 1,16).

-vj-

Snímky: archív autorky

o. M. Janočko, býv. správca farnosti

Malá poradňa

AKÉ SÚ ÚČINKY SVIATOSTI BIRMOVANIA?

Zo slávenia sviatosti je zrejmé, že jej účinok spočíva v osobitnom vyliatí Svätého Ducha. Toto vyliatie je podobné tomu, aké dostali apoštoli v deň Päťdesiatnice. Samotné birmovanie tak prehlbuje naše zakorenenie v Božom synovstve, pevnejšie nás zjednocuje s Kristom a zveľaďuje v nás dary Svätého Ducha. Z hľadiska spoločenstva s Cirkvou sa stáva prostriedkom jeho zdokonalenia. Snáď najmarkantnejším a zjavne viditeľným znakom vyliatia Svätého Ducha v minulosti i dnes je jeho osobitná sila, ktorá nám, ako pravým svedkom Ježiša Krista, dáva odvahu slovom i skutkom šíriť a brániť vieru, vyznávať meno Ježiša Krista a nikdy sa nehanbiť za kríž. Birmovanie, podobne ako krst, sa udeľuje len raz za život, lebo vtláča do duše nezmazateľný duchovný znak, ktorý znamená, že Ježiš Kristus označil dotyčnú osobu pečaťou svojho Ducha a obdaril ho mocou z výsosti, aby bol jeho svedkom.

KTO MÔŽE PRIJAŤ TÚTO SVIATOSŤ?

Sviatosť birmovania môže prijať každý pokrstený veriaci, ktorý ešte nebol birmovaný. Je potrebné prijať túto sviatosť vo vhodnom čase, lebo sviatosť krstu je síce bez birmovania a Eucharistie platná a účinná, ale uvádzanie do kresťanského života ostáva neúplné. Práve z tohoto dôvodu východné cirkvi, podobne aj naša, udeľujú túto sviatosť hneď po sviatosti krstu. Tak, ako pred každým veľkým životným rozhodnutím, aj pred prijatím tejto sviatosti by sa mal kresťan zodpovedne pripraviť. Táto príprava ho má viesť k intímnejšiemu zjednoteniu s Kristom, k živšiemu a dôvernému vzťahu so Svätým Duchom, jeho účinnosťou, darmi a vnuknutiami, aby sa mohol vo svojom kresťanskom živote stať novodobým apoštolom. Táto príprava by mala prebudiť a prehĺbiť vedomie príslušnosti ku Kristovej Cirkvi, a to tak vo všeobecnom meradle i v miestnej situácii – ku farskému spoločenstvu, ktoré má osobitnú zodpovednosť za prípravu birmovancov. Táto zodpovednosť je vyjadrená aj v našej liturgii, kde sa modlíme za katechumenov, aby boli vyučení v slove pravdy, aby sa im otvorilo evanjelium spravodlivosti a aby sa stali členmi svätej, všeobecnej a apoštolskej cirkvi. Aby sviatosť birmovania bola účinná, je potrebné prijať ju v stave posväcujúcej milosti. Ten získava birmovanec pri krste, ak sa udeľujú spolu, alebo si ho obnovuje pri sviatosti zmierenia. Horlivá modlitba ho môže pripraviť, aby ochotne a poslušne prijal silu a milosti Svätého Ducha.

-jg-

ZAMYSLENIE PRED SČÍTANÍM ĽUDU

V rámci Jubilejného roka 2000 sa zúčastnil cirkevný spevácky zbor Chryzostomos z farnosti Najsvätejšej Eucharistie vo Vranove nad Topľou, so svojím správcom farnosti púte v Ríme. Cestou sa zastavili na sv. liturgiu v Dóme sv. Štefana vo Viedni. Keď okoloidúci Viedenčania počuli zaznievať z chrámu nádherný, uchvacujúci spev, vchádzali od prekvapenia do chrámu, aby sa doň započúvali. Boli ním dojatí.

Kedysi dávno som čítal príhodu istého Francúza z Paríža. Telesne i duševne ukonaný, úplne skleslý, blúdil ulicami hlavného mesta. Zrazu sa ocitol pri východnom chráme, z ktorého zaznieval prekvapujúco zvláštny spev byzantského obradu v staroslovienčine. Textu síce nerozumel, ale spev ho natoľko ohúril, že keď si ho nechal vysvetliť a zistil, že ide o spev Východnej katolíckej cirkvi, začal chrám často navštevovať. Zmenil spôsob svojho života, vnútorne sa obrátil a požiadal podľa vtedajšieho kanonického práva Svätú stolicu o zmenu obradu, ktorá mu vyšla v ústrety.

Ako študent michalovského gymnázia som sa spolu s inými spolužiakmi zúčastnil v povojnových rokoch jednej národnej púte na pamätnom Velehrade. Bol to zároveň všeslovanský deň za účasti politikov slovanských národov, ale taktiež stretnutie všetkých bohoslovcov katolíckej cirkvi z Československa. V tento veľký deň cyrilometodského odpustu na Velehrade bola sv. liturgia celebrovaná vtedajším otcom biskupom P. P. Gojdičom za účasti mnohých kňazov a bohoslovcov. Počas bohoslužby spieval cirkevný zbor z Trebišova. Už samotný pohľad na oltár baziliky bol pútavý. Svätú liturgiu koncelebroval biskup, z ktorého akoby vyžarovala zvláštna dobrota a milota. Uvedomovali sme si, že ju celebruje živý svätec v biskupskom ráchu Východnej katolíckej cirkvi. Svojráznosť liturgie znásobovali aj slúžiaci bohoslovci (diakoni) v dalmatikách východného obradu. Jemnosť hlasu otca biskupa a prenádherný spev spevácke zboru dojímali každého.

Celá bazilika bola vtedy naplnená do posledného miesta. Počas sv. liturgie som stál spolu s viacerými študentami a bohoslovcami v sakristii baziliky, teda neďaleko oltára. Všimol som si, že prítomný Boží ľud v bazilike s veľkou pozornosťou a absolútnym tichom sleduje úkony Božskej liturgie.

Po ukončení svätej liturgie jeden študent z bohoslovcov povedal približne tieto slová: „Videli ste to, drahí priatelia? Prvýkrát v živote som bol prítomný na sv. liturgii východného obradu. Nikdy predtým som nepredpokladal, že východná liturgia je taká úchvatná a prekrásna. Cítil som, že do baziliky zostúpili nebesá. Cítil som sa po prvýkrát v živote ako v raji!“ Ostatní bohoslovci mu potvrdili, že podobné zážitky a dojmy mali aj oni.

Áno, tieto dojmy z velehradskej baziliky ešte znásobené aj jej velebnosťou sú celoživotné a nezabudnuteľné. Čas ich nikdy nezotrie. Zostávajú natrvalo v mysli každého prítomného človeka.

V nedávno uplynulom Jubilejnom roku 2000 sa konala v Ríme celonárodná púť Slovákov, ktorej sa zúčastnila skupina poslancov Národnej rady SR. Po návrate sa jeden z nich novinárom a televíznym hlásateľom vyznal asi takto: „Aký je môj najsilnejší dojem z Ríma? Videl som tam veľa, no mojím najväčším a najsilnejším zážitkom bola účasť na staroslovienskej sv. liturgii byzantského obradu Východnej katolíckej cirkvi. Bol to môj najkrajší zážitok života a uchovám si ho až do konca života.“ Túto spomínanú Božskú liturgiu celebrovali: Mons. Ján Hirka, vladyka Milan Chautur, spolu s jeho eminenciou kardinálom Jozefom Tomkom. Počas svätej liturgie spieval cirkevný spevácky zbor P. P. Gojdiča z Vranova – Čemerného.

Prežívame veľkonočné obdobie. Mnohí z nás sú ešte očarení obradmi Utierne Vzkriesenia. Je iste mnohým z Vás známe, že práve Utiereň Vzkriesenia je považovaná za najmalebnejšiu a najnádhernejšiu pobožnosť – bohoslužbu, akú vôbec katolícka cirkev má. V celom obrade Utierne Vzkriesenia pociťujeme vznešenosť a velebnosť, akoby spievali priamo anjelské zbory. Náš Živý Boh a Vzkriesený Spasiteľ je tu zvelebovaný najuchvatnejším pôvabom a čarom byzantského obradu.

Pri jednej príležitosti som sa rozprával s kňazom západného obradu, ktorého si nesmierne vážim. Dozvedel som sa od neho, že prichádzajú za ním mladí snúbenci, obidvaja sú gréckokatolíci, chcú sa však zosobášiť v rímskokatolíckom obrade.

Kňaz pokračuje: „Zdá sa mi, akoby sa vaši veriaci hanbili, že patria do Východnej katolíckej cirkvi.“ Áno, žialbohu, dotyčný kňaz má pravdu. Niektorí z nás sa hanbia, že sú gréckokatolíci. Musíme si položiť otázku: Prečo? Azda preto, že našu Cirkev v minulosti postavila štátna moc mimo zákon? Áno, Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (nielen tu), bola s Ježišom ukrižovaná, pribitá na kríž, zostúpila do katakomb, bola pochovaná, ale spolu s Ježišom bola aj Vzkriesená.

V júni 2001 pri návšteve Ukrajiny, bude Svätý Otec Ján Pavol II. blahorečiť jedného z jej hrdinov, otca biskupa ThDr. Teodóra Romžu, mukačevského biskupa. Zomrel mučeníckou smrťou za vernosť Rímu a svojej Gréckokatolíckej cirkvi.

Pripravuje sa proces blahorečenia otca biskupa P. P. Gojdiča. Za svojho života stelesňoval lásku, dobrotu a milotu. S dobrotou srdca a nesmiernou láskou sa díval aj na svojich väzniteľov.

Ešte za jeho života stigmatizovaná Terézia z Rakúska, keď ju spolu s inými biskupmi navštívil, vracajúc sa z cesty Ad limina, povedala, že ďakuje Bohu, že jej dožičil vidieť svätého muža. Pred otcom biskupom sa sklonila a po odchode na otázku, prečo tak urobila, odpovedala, že bol tu prítomný svätý biskup.Odoprel slávu tohto sveta a zomiera ako mučeník vo väzení za vernosť svojej Cirkvi a za vernosť Rímu! Mnohoročným utrpením za vernosť svojej Cirkvi a Rímu stratil svoje zdravie i otec biskup ThDr. Vasiľ Hopko.

A či je azda málo hrdinstiev našich kňazov, ktorí si zvolili radšej strádanie a utrpenie, akoby mali zradiť? Zostali verní Rímu a svojej trpiacej Gréckokatolíckej cirkvi. Otec ThDr. Ján Babják, SJ, podáva o nich v 7 zväzkoch hrdinské svedectvo. Či je to azda málo?

Susedná bratská ukrajinská Gréckokatolícka cirkev odchovala také veľké hrdinské postavy, akými boli: hrdinský arcibiskup A. Šeptickij, kardinál Slipij, kardinál Ivan Miroslav Ljubačevskij, veľkoarcibiskup. Časť svojho života prežili v sibírskych gulagoch. Jeden z pomocných biskupov mukačevských zakladal katolícku cirkev v Kazachstane. Teda cirkevní predstavitelia Gréckokatolíckej cirkvi zachovali vernosť svojej Cirkvi i Rímu.

Každý veriaci človek by mal vedieť, že Katolícka cirkev je len jedna. Je všeobecná (katolícka) a apoštolská. Založil ju samotný Kristus a zveril ju svojim učeníkom – apoštolom, aby jeho Evanjelium, teda radostnú zvesť hlásali po celom svete. Tak sa aj stalo, postupne vznikali miestne cirkvi, samozrejme katolícke.

Terajší Svätý Otec Ján Pavol II. už viackrát vo svojich príhovoroch použil slová, že katolícka cirkev má ako živý organizmus dvojaké pľúca - východné a západné. Obidve sú katolícke a obidve majú dýchať naplno. Podľa lokálneho miesta kde vznikli si postupne osvojili názov: Východná katolícka cirkev a Západná katolícka cirkev. Samozrejme, že vznikli v apoštolských časoch. Zakladateľmi v zemepisných lokalitách boli priamo apoštoli.

Do roku 1054 bola katolícka cirkev jednotná, podriaďovala sa rímskemu pápežovi. Ako bezprostredných zakladateľov Východnej časti katolíckej cirkvi pokladáme sv. apoštola Pavla z Tarzu, apoštola národov, ktorý na svojich apoštolských cestách zakladal Kristovu cirkev na viacerých miestach v Malej Ázii a v Grécku (teda v Byzancii). Viedol ich, písal im apoštolské listy, ktoré sú aj dnes súčasťou Božskej liturgie.

V Efeze dlho žil a pôsobil Pánov miláčik sv. Ján evanjelista, potom vo vyhnanstve na ostrove Patmos. Z apoštolov žil najdlhšie. Čiže aj on pôsobil vo východnej časti Katolíckej cirkvi. Priamo v Carihrade zakladal Cirkev sv. apoštol Ondrej, vlastný brat sv. apoštola Petra. Sem patrí aj apoštol sv. Tomáš, pôsobenie ktorého siaha ešte ďalej na východ.

Teda naša Cirkev vznikla v apoštolských časoch, v tých istých časoch ako cirkev západného obradu.

Priamo v mieste rodiska našich vierozvestcov sám apoštol národov sv. Pavol z Tarzu zakladal miestnu Cirkev. Nakoľko solúnski bratia Konštantín a Metod boli jej odchovancami – je tu priama náväznosť na Gréckokatolícku cirkev na Veľkej Morave.

Solúnski bratia získali na vtedajšiu dobu najvyššie možné vzdelanie, boli členmi cisárskeho dvora v Carihrade a tiež carihradského patriarchu, zároveň prednášali na Carihradskej univerzite a vykonávali ako legáti (vyslanci) diplomatické služby Byzantskej ríše. Sv. Metod bol aj miestodržiteľom ríše a neskôr sa stáva igumenom kláštora na posvätnom vrchu Athos. Boli teda filozofmi, jazykovedcami i diplomatmi. Konštantín bol už vtedy kňazom.

Slovenský národ by mal byť povďačný, že Božia Prozreteľnosť mu posiela za apoštolov najučenejších mužov Byzancie. Takýto dar nedostal nijaký iný národ. Uvedom si tiež, že Východná katolícka cirkev dala svetu takých veľkých duchovných otcov a mysliteľov akými boli sv. Ján Zlatoústy, sv. Bazil Veľký, sv. Gregor Bohoslovec. Mal by si byť hrdý, že práve táto istá Východná katolícka cirkev mala za biskupa v Myrach sv. Mikuláša, divotvorcu. Bol biskupom tvojej Cirkvi. Má aj ďalších uctievaných veľkých svätcov, akým je napr. sv. Atanáz, sv. Demeter, neskôr sv. Jozafát. Takých veľkých učencov, akými bol ruský filozof Vladimír Solovjev. Možno že nevieš, že každodenne vo svete velebí Boha po starosloviensky a modlí sa staroslovienský *„Otčenáš“* asi 300 000 000 ľudí a ďalšie milióny po grécky. Snáď nevieš ani to, že naša slovenská gréckokatolícka katedrála v Kanade má najväčšie zvony na svete. Azda si bol na Veľkú noc na Utierni Vzkriesenia a započúval si sa do spevu kánonov Paschy. Jeho autorstvo sa pripisuje podľa niektorých sv. Jánovi Damascénskemu. Porozmýšľaj nad jeho obsahom, ale aj nad vznešenosťou veršov. Autorom musel byť veľký básnik katolíckeho Východu a znalec katolíckej spirituality Východu.

Svätý Otec Ján Pavol II. pri svojej návšteve v Prešove s veľkou pozornosťou sledoval Akatist k Presvätej Bohorodičke. Pobožnosť, ktorá je vlastne vrcholom východnej katolíckej poézie. Katolícka cirkev je len jedna, má však k velebe Boha mnohé obrady, je ako rozkvitnutá stráň.

R. Jevín

Z čoho pozostáva kňazské rúcho?

Kňazské rúcho pozostáva zo stichára a pojasa podobne ako rúcho diakona. Označením hodnosti kňaza je epitrachil. Ten sa vyvinul z okrasného odevu, ktorý nosili rímski cisári ako štólu. Tento odev dostávali aj iné osoby ako vyznamenanie za zásluhy a preukázané služby. V cirkvi sa stal znakom dôstojnosti a moci. Je to vlastne diakonský orár uložený okolo šije kňaza. Epitrachil znamená milosť, ktorú obdržal od Boha Áron a Božiu silu, ktorou kňaz vykonáva svoj úrad. Vrchným odevom kňaza je felón. Toto slovo v gréčtine označuje cestovný plášť. Nemá rukáv, len otvor na hlavu. Pôvodný felón klesal k zemi na všetky strany, postupne sa však na východe z neho ukrajovalo spredu a na západe z oboch bokov (ornát), čím vznikol dnešný tvar. Ďalším odevom kňaza sú narukavnice, ktoré symbolizujú povrazy, ktorými mal Ježiš Kristus zviazané ruky.

-jg-

Kongres otcov redemptoristov

Každé štyri roky sa koná Medzinárodný európsky kongres otcov redemptoristov vždy v inej krajine. Vlani sa konal v Rakúsku. Pre tento rok bola vybraná Slovenská republika, konkrétne mesto Michalovce – sídlo viceprovinciála. Bolo to aj z dôvodu 80. výročia príchodu prvých otcov redemptoristov východného obradu na Východné Slovensko. V Michalovciach bol už v roku 1934 posvätený kláštor otcov redemptoristov a o rok neskôr aj cerkov – Chrám Svätého Ducha.

Tohtoročný kongres sa konal v kláštore otcov redemptoristov v Michalovciach. Počas troch dní sa ho zúčastnilo 40 účastníkov z desiatich krajín: zo Slovenska, Talianska, Francúzska, Belgicka, Holandska, Rakúska, Nemecka, Anglicka, Ukrajiny a Poľska. Zúčastnil sa ho aj generálny konzultor Kongregácie redemptoristov – Noel Londoño z Ríma.

Cieľom kongresu bolo odpovedať na nové požiadavky dnešného sveta, hľadať nové formy evanjelizácie a misií, aby radostnú zvesť o Vykúpení, ktoré je v Ježišovi Kristovi, sa dostalo k človeku dnešnej doby, ktorý je preniknutý materializmom.

Vysviacka novokňaza

Vyvrcholením kongresu otcov redemptoristov z Európy v Michalovciach v chráme Svätého Ducha bola milá slávnosť. Košický apoštolský exarcha Mons. Milan Chautur, CSsR, počas slávnostnej archijerejskej svätej liturgie udelil kňazské svätenie diakonovi kongregácie otcov redemptoristov Metodovi Marcelovi Lukačikovi zo Stropkova. Tejto slávnosti sa zúčastnili rodičia novokňaza, príbuzní, ako aj veľký počet duchovenstva, hostia zo spomínaného európskeho kongresu a vyše 800 veriacich z celého okolia.

K. Pirnaga

Posledná rozlúčka v Prešovskej katedrále

V stredu 25. apríla 2001 zomrela zaopatrená sviatosťami sestra Makrína Helena Peleščáková, SNPM. Zádušnú svätú liturgiu slúžil a pohrebné obrady vykonal v prešovskom katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa diecézny biskup Ján Hirka 27.4. o 10.00 hodine. Zosnulá sestra Makrína sa narodila 27. apríla 1929 v Trhovišti. Do noviciátu Sestier Služobníc Nepoškvrnenej Panny Márie vstúpila 1. februára 1948.

-mp-

Biblia – kniha kníh

Na cirkevnej základnej škole sv. Egídia v Bardejove sa dňa 27. apríla 2001 uskutočnilo dekanské kolo Biblickej súťaže žiakov Náboženskej výchovy východného obradu, za účasti o. Alfonza Bocka, okresného dekana, kňazov a katechétov.

Naše mesto reprezentovali víťazi mestského kola, ktoré sa uskutočnilo 29. 3. 2001 na CZŠ sv. Egídia v Bardejove.

Po úvodnej spoločnej modlitbe a príhovore sa súťažiaci rozišli do jednotlivých tried podľa vopred určených kategórií. Súťaž pozostávala z vypracovania jednotlivých testov, vyhľadávania citátov vo

Svätom písme a v ústnych odpovediach na otázky členov poroty.

Pre víťazov boli pripravené diplomy a pekné vecné ceny.

Touto cestou by som chcel vyjadriť poďakovanie Riaditeľstvu CZŠ sv. Egídia v Bardejove za prepožičanie priestorov CZŠ. Úprimné Pán Boh zaplať tiež patrí kňazom a katechétom, ktorí svedomite pripravovali deti a organizačne zabezpečovali priebeh mestského i dekanátneho kola biblickej súťaže.

Verím, že poznávanie kníh Starého i Nového zákona nezostane len záležitosťou prípravy na biblickú súťaž, ale pomôže cez napísané Božie slovo vytvoriť si bližší vzťah s naším nebeským Otcom.

Všetkým prajem a vyprosujem, aby sa Biblia stala naším najlepším priateľom a vodcom do každej životnej situácie.

V I. kategórii 1. ročníkov ZŠ 1. miesto obsadilo družstvo z farnosti Beloveža.

V II. kategórii 2. a 3. ročníkov ZŠ obsadilo 1. miesto družstvo z farnosti Petrová.

V III. kategórii 4. a 5. ročníkov ZŠ 1. miesto obsadilo družstvo z Bardejova.

V IV. kategórii 6. a 7. ročníkov ZŠ to bolo družstvo z Bardejova.

V V. kategórii 8. a 9. ročníkov ZŠ 1. miesto obsadilo družstvo z Bardejova.

Víťazi jednotlivých kategórií ZŠ spolu s víťazným družstvom v kategórii SŠ mestského kola v zložení J. Kapcalová, L. Petruš a J. Paľová budú náš dekanát reprezentovať na diecéznom kole, ktoré sa uskutoční v mesiaci jún v Prešove.

o. Peter Cap

Jubilantovi M. Matimu zo Strážskeho

Neuplynuli ešte ani tri roky, keď do našej farnosti v Strážskom prišiel nový duchovný správca o. Martin Mati. Čakala ho náročná práca, pretože naša Gréckokatolícka cirkev tu v päťdesiatych rokoch prišla o farskú budovu a aj po obnovení jej činnosti, od roku 1968, pridelení kňazi do Strážskeho dochádzali plných 30 rokov.

O. Martin sa po pridelení do Strážskeho ubytoval aj s rodinou v provizórnych priestoroch. Usilovne sa pustil nielen do duchovnej práce a ďalšieho štúdia, ale vyvinul značné úsilie aj pri dostavbe rozostavanej farskej budovy. Aj jeho pričinením mohol koncom leta 1999 vladyka Milan novostavbu posvätiť. V tomto roku bola aj z jeho iniciatívy ukončená ďalšia náročná akcia – rekonštrukcia strechy chrámovej veže, ktorú v priebehu jedného mesiaca realizovala súkromná firma. Okrem toho sa o. Martin podieľal aj na rekonštrukcii exteriéru farského chrámu v neďalekom Pustom Čemernom.

Nezanedbateľné sú aj jeho aktivity v duchovnej oblasti – praktizovanie tradičných náboženských obradov, ktoré v minulosti z nášho života vymizli, obohacovanie liturgických slávností zborovým spevom, autogramiády našich autorov, iniciovanie vydávania farského spravodajcu (mesačníka) a ďalšie aktivity, na ktorých badať výsledky jeho doterajšej práce.

V prvý májový deň o. Marin Mati oslávil 30-te narodeniny. V mene všetkých veriacich z farností Strážske a Pusté Čemerné, ako aj členskej základne Spolku sv. Cyrila a Metoda (jubilant je členom výboru) želáme o. Martinovi hojnosť Božích milostí na

MNOHO ROKOV, ŠŤASTNÝCH ROKOV!

J. Popík

...SO VZKRIESENÝM JEŽIŠOM

NOVÝ OBJAV NA GOSPELOVEJ SCÉNE! Asi tak by mohol znieť náš titulok. Čo sa však skrýva za touto vetou?

Začalo sa to celkom nenápadným avízom, že v Havaji sa počas veľkonočných sviatkov uskutoční gospelový koncert. Mnohé dohady i pochybnosti sa pomaly vytrácali a zo strohej neistej informácie bol konkrétny termín – 16. apríl 2001, 18:00 hod. Aj tých nerozhodných prilákal fakt, že koncert v premiére zabezpečuje domáca hudobná skupina s dočasným názvom *Z ničoho nič*. Má za sebou ešte len necelý mesiac existencie. A dodajme, že pre väčšinu protagonistov je to prvá podobná skúsenosť. Napr. Peter Pecúch práve mesiac hrá na basgitare, podobne ako Pavol Gajdoš na bicích. A čo klávesy? Nájdete za nimi Petovho brata Tomáša, ktorý síce hrá na akordeón, ale je zjavné, že to nie je to isté. Jediným profesionálom je práve iniciátor tohto projektu otec Peter Milenký, bývalý člen skupiny Anastazis, ktorý má na starosti elektrickú gitaru a spev. Pomáha mu Peter Komišák a doprevádzajú ich dievčatá – Aťka, Ivka, dve Lucie a Monika. Zostáva ešte spomenúť zvukára – Stana Viňarského. Kto by však očakával neistotu v ich vystúpení, veľmi by sa mýlil. Hoci, samozrejme, na mnohých miestach sa ešte prejavil krátky čas ich trvania. Zato Pán štedro požehnal ich dôveru, ktorú mu odvážne prejavili v ochote oslavovať ho spolu so svojím farským spoločenstom.

Snímka: archív autorky

Piesňou Christos voskrese uviedol otec Peter Milenký netradičnou formou jednotlivé hudobné nástroje i tých, ktorí sa ich postupne ujímali. Tak sa tón za tónom vytvorila harmónia hudby, ktorá bola možná len v jednote všetkých jej častí. Zaujímavou bola práve korešpondencia medzi spevom a hovoreným slovom. Pestrá paleta gospelových piesní čoskoro vtiahla prítomných do spoločnej oslavy zmŕtvychvstalého Krista. Sprievodné slovo otca Petra usmerňovalo dianie práve k skutočnosti Vzkriesenia. Pretože: *„Ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera“* (1 Kor 15,14). Ale kto uverí v zmŕtvychvstalého Krista, ten nevyhnutne prežíva vo svojom srdci radosť a tá sa musí prejaviť i navonok. Že sa skutočne prejavovala v plnosti, to dosvedčia všetci prítomní. Spestrením boli i zábavné slová, ktoré vyčarili úprimný úsmev na mnohých tvárach. Pán nám dáva talenty na to, aby sme ich rozmnožovali. Protagonisti začínajúcej hudobnej skupiny z Havaja zjavne prejavili ochotu byť užitočnými tým, čím ich Pán obdaril, ochotu deliť sa a prinášať ovocie. Verím, že v budúcnosti nám ponúknu možnosť spoznať ich viac. Záverečná pieseň stretnutia *Môj život už nie je prázdna loď* bola iste vyjadrením toho, čo mohol prežiť každý z prítomných, ak sa nechal pozvať do spoločnej oslavy vzkrieseného Krista.

-vj-

Zasadal Výbor SSV

Dňa 24. apríla 2001 sa v Trnave konalo riadne zasadnutie Výboru Spolku sv. Vojtecha a Valného zhromaždenia spoločnosti SSV – VOJTECH, spol. s r. o. Zasadnutie sa začalo sv. liturgiou, ktorú v kaplnke SSV slúžil Mons. Štefan Vrablec, pomocný trnavský biskup a predseda SSV, na ktorej sa zúčastnil aj prezident SR Rudolf Schuster.

V úvode zasadnutia, ktoré sa po dlhom čase opäť konalo v budove SSV, predseda SSV Mons. Štefan Vrablec privítal prezidenta SR R. Schustera, ktorému odovzdal preukaz zakladajúceho člena Spolku svätého Vojtecha a najnovšie knižné vydania SSV. Pán prezident sa srdečne poďakoval za členstvo a prisľúbil Spolku svätého Vojtecha všestrannú pomoc.

Na zasadnutí potom bola prednesená Výročná správa za r. 2000, ktorú predkladali vedúci pracovníci jednotlivých oddelení. Ďalej bola schválená Kolektívna zmluva na r. 2001, edičné aktivity SSV a prejednaná rekonštrukcia budov SSV.

Za prešovské biskupstvo sa na tomto zasadnutí zúčastnil František Dancák, člen výboru SSV.

Treba pripomenúť, že zasadnutiu Výboru SSV – dňa 23. apríla – predchádzala národná spomienka na 75. výročie úmrtia Františka Richarda Osvalda (1845-1926). Spomienka sa začala slávnostnou sv. liturgiou v Katedrále sv. Jána Krstiteľa, po ktorej bola vedecká konferencia v budove Trnavskej univerzity. Po nej bola pietna spomienka pri hrobe F. R. Osvalda na Kalvárii a otvorenie výstavy v Oláhovom seminári. Slávnostná spomienka bola ukončená literárnym pásmom v Trnavskom divadle.

-fd-

Ekumenické stretnutie

Prešovský diecézny biskup Mons. Ján Hirka sa na pozvanie biskupa Východného dištriktu evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku (ECAV) Igora Mišinu vo štvrtok 26. apríla 2001 o 10.30 hodine zúčastnil priateľského stretnutia na Biskupskom úrade ECAV s predstaviteľmi Východného dištriktu ECAV.

-mp-

Oznam

Spolok ikonopiscov sv. Cyrila a Metoda Slovenska oznamuje svojim členom, ako aj záujemcom o členstvo v tomto spolku, ako aj milovníkom ikon, že v piatok 11. mája 2001 o 17.00 hod. v Dome Božského Srdca Ježišovho v Košiciach sa uskutoční v poradí tretí snem nášho spolku. Všetci ste srdečne vítaní.

P. ThDr. Ján Babjak, SJ
hlavný radca spolku

Hunkovčania sa hrdo hlásia ku gréckokatolíkom

V súvislosti so sčítaním ľudu v máji t. r. obyvatelia Hunkoviec nebudú mať problém s vyplnením rubriky – náboženstvo. Takmer celá dedina sa hrdo hlási k dedičstvu svojich otcov.

Hunkovce sú filiálkou starobylej gréckokatolíckej farnosti v Bodružali. Boli osídlené v roku 1530 rusínskym obyvateľstvom. Drevený chrám Zosnutia Presvätej Bohorodičky pochádza z konca 18. storočia. Je uvedený v súpise Mukačevskej diecézy z 1. 4. 1788, teda musel vzniknúť ešte pred týmto dátumom. V dedine je aj murovaný pseudobyzantsko-barokový chrám Nanebovzatia Presvätej Bohorodičky postavený v roku 1931. V súvislosti s jeho výstavbou sa uvažovalo s rozobratí drevenej cerkvi a jej predajom do Ústi nad Orlicí v Čechách. Nestalo sa tak, ale drevený chrám sa nevyužíval a chátral, lebo pre liturgické účely sa používal murovaný. Pokiaľ ide o vnútorné vybavenie drevenej cerkvi, ešte v roku 1957 tu bolo niekoľko ikon z polovice 18. storočia. V období zákazu gréckokatolíckej cirkvi sa stratili a ich osud nie je známy. Zvyšky pôvodného vnútorného zariadenia z dreveného chrámu sú uložené v Šarišskom múzeu v Bardejove. Je tam tiež ikona *Spas nerukotvornyj* a obraz Veroniky s ručníkom od Jakuba Zesiho z roku 1671.

V posledných rokoch si Hunkovčania uvedomujú, aký klenot im zostal uprostred starého cintorína. Vďaka grantom ŠFK Pro Slovakia v rokoch 1999 a 2000 bol drevený chrám opravený. Stavbu realizovala firma LK-Rotex, s.r.o. Svidník. V tomto období sa v spolupráci s tretím sektorom a ďalšími inštitúciami pripravuje jeho novodobé využitie. Problémom je nevhodný prístup pomedzi hroby, kedy najmä zahraniční návštevníci, v daždivom počasí, sú od návštevy odradení. Hľadáme možnosti ako tento nedostatok odstrániť a vybudovať prístupový chodník, vrátane parkoviska. V jari sa veriaci zúčastnili upratovania, aby okolie oboch chrámov robilo dobré meno Hunkovčanom.

J. Voroňák

DUCHOVNÉ CENTRUM BISKUPA PETRA PAVLA GOJDIČA V KOŠICIACH

Mesto Košice má v súčasnosti štyri gréckokatolícke farnosti. Košice – Staré mesto s Katedrálnym chrámom Narodenia Panny Márie, Košice – Západ s chrámom sv. Petra a Pavla, ktorý bol posvätený v Jubilejnom roku 2000, Sídlisko nad jazerom s kaplnkou Pokrovu Presvätej Bohorodičky a farnosť Zoslania Svätého Ducha na Sídlisku Dargovských hrdinov, kde bohoslužby sú zatiaľ v provizórnych priestoroch.

Sídlisko Ťahanovce je filálkou farnosti Zoslania Svätého Ducha. Gréckokatolícke bohoslužby na tomto sídlisku boli v nevyhovujúcom čase v rímskokatolíckej kaplnke. Po príchode nového správcu farnosti o. ICLic. Františka Čtibaja do farnosti sa rozhodli prestavať z unimobuniek kaplnku. To sa im svojpomocne s Božou pomocou podarilo a košický apoštolský exarcha vladyka Milan Chautur, CSsR, na Kvetnú nedeľu posvätil tieto priestory ako duchovné centrum biskupa Petra Pavla Gojdiča.

Veľkonočné sviatky v košickej farnosti Zoslania Svätého Ducha boli o to radostnejšie, že v tejto farnosti začal vypomáhať kaplán zo Starého mesta o. Róbert Demko.

Pavol KUŠNÍR

ROKOVANIE O FINANCOVANÍ CIRKVÍ

Na pozvanie ministra kultúry Slovenskej republiky Milana Kňažka sa 23. 4. 2001 zúčastnili prešovský diecézny biskup Mons. Ján Hirka a riaditeľ biskupského úradu František Hanobík na pracovnom stretnutí na Ministerstve kultúry SR v Bratislave. Predmetom pracovného rokovania, ktoré sa začalo o 10.00 hodine bol návrh zákona o finančnom zabezpečení niektorých činností cirkví a náboženských spoločností, ktorý Ministerstvo kultúry SR pripravilo do legislatívneho procesu.

-mp-

Spev pre jubilanta

V sobotu 21. apríla 2001 si pri svätej Božej liturgii pripomenuli členovia staroslovienského katedrálneho zboru vzácne jubileum svojho dirigenta pána Františka Šestáka, ktorý sa dožil dňa 13. apríla požehnaných 70 rokov. Svojím spevom počas sv. liturgií vyjadrili p. Šestákovi uznanie a vďaku za jeho doterajšie obetavé vedenie spevokolu so želaním ešte mnohých rokov v zdraví, osobnej pohode a hojných Božích milostí. Staroslovienský spevokol pod vedením p. Šestáka nadviazal na úspešné pôsobenie zboru pod vedením jeho predchodcu, zakladateľa a dirigenta spevokolu p. Gabriela Mirossaya.

Ako zdôraznil dekan o. Zimovčák vo svojom pozdrave jubilantovi, zborový spev umocňuje naše modlitby, skrášľuje liturgické obrady a aj vďaka osobe pána Františka Šestáka znie a napĺňa našu katedrálu na Božiu slávu, ale zároveň poskytuje poslucháčovi aj umelecký a duchovný zážitok.

P. Krajňák

POĎAKOVANIE

Vážení priatelia,

úprimne ďakujem za zmienku o drevených kostolíkoch v Michalovciach, ktoré si nenárokujú byť umeleckým dielom, ale sú akoby historickým dokumentom o veľkej sile modlitby. Rada venujem študentom videozáznam o drevených kostolíkoch s cerkovnou hudbou.

Iskoni bje Slovo i Slovo bje u Boga.

Mária Župníková-Stojáková

Kalendárium

14. máj	Bonifác
15. máj	Žofia
16. máj	Svetozár
17. máj	Gizela
18. máj	Viola
19. máj	Gertrúda
20. máj	Bernard
21. máj	Zina
22. máj	Júlia, Juliana
23. máj	Želmíra
24. máj	Ela
25. máj	Urban
26. máj	Dušan
27. máj	Iveta

Blahoželáme!

Receptár

Vajíčkový šalát s mäsovými guľkami

200 g bravčového stehna
4 vajíčka natvrdo uvarené
1 zväzok cibule (jarnej)
1 zväzok reďkoviek
2 lyžice majonézy
150 g jogurtu
soľ, mleté čierne korenie, cukor, trochu worcesterskej omáčky, petržlenová vňať

Postup:

Mäso zomelieme, vytvarujeme guľky, ktoré varíme po zovretí slanej vody 7 minút. Mäsové guľky potom vyberieme a dáme vychladnúť. Uvarené vajíčka olúpeme a nakrájame na plátky. Potom reďkovky a cibuľku očistíme a pokrájame na tenké plátky. Všetky prísady zmiešame a pridáme šalátovú omáčku, ktorú sme si pripravili zmiešaním jogurtu, majonézy a ochutíme soľou, korením, cukrom a worcesterovou omáčkou. Napokon primiešame do šalátu mäsové guľky a posypeme ho petržlenovou vňaťou.

-red-

Kňaz Rodion: Ľudia a démoni, z ruštiny preložil a doplnil hieromnich Damián, OSBM

PETRA, Prešov 2000, 282 strán

Už samotný názov knihy, ktorá sa pred krátkym časom dostala na knižný trh náboženskej literatúry, explicitne vyjadruje jej obsahové zameranie. Z lingvistického hľadiska tieto pojmy v priraďovacom vzťahu vyjadrujú rovnocenný vzťah. Avšak nie to je v centre autorovho záujmu; nie teoretické vymedzenie všeobecných pozícií. Z celkového počtu strán (282) sa len tridsať, zhrnutých v kapitole *Učenie o padlých duchoch podľa Svätého písma v súlade s posvätnou Tradíciou Cirkvi*, zaoberá charakteristikou duchovných bytostí, ich priamym vplyvom na ľudí, motívmi tohto vplyvu i jeho prejavmi.

Čo teda tvorí jadro diela? Je ním niekoľko nezávisle od seba existujúcich skutočností, ktoré však spája spoločný podtext – pôsobenie padlých anjelov v hmotnom svete, ich snaha o manipuláciu ľudí a o kontrolu nad spoločenským dianím (v najvšeobecnejšom význame). Snaha, ktorá vie zlo vtesnať do falošných podôb dobra. V obsahovej rovine sa autor neustále pohybuje práve medzi týmito dvoma pólmi. Z formálneho hľadiska môžeme ponúkanú prácu pracovne nazvať zborníkom. Obsahuje niekoľko samostatných, vnútorne členených kapitol, ktoré sa zaoberajú konkrétnym interpretovaným fenoménom. A hoci sa ako autor pod titul knihy podpísal kňaz Rodim, zahrnul do nej štúdie viacerých osobností.

Na pomerne veľkom priestore nájdeme vymedzenie problémov astrológie a mágie, fenoménu UFA, či poltergeist. Autor neprezentuje vlastné uzávery. Opiera sa predovšetkým o konkrétne state zo Svätého písma, ale aj o učenie sv. Otcov. Veľkým pozitívom je poznámkový aparát, v ktorom nájdeme vysvetlenie mnohých termínov, javov, ale aj priblíženie spomínaných osobností. Krátke štúdie od rôznych autorov približujú čitateľskej verejnosti problematiku Halloweenu, Jogy, New Age, či otázku zavádzania identifikačných kariet.

Významovo je možné odlíšiť od predchádzajúcich kapitol druhú časť knihy, zaoberajúcu sa sektou Svedkov Jehovových. Po pútavom uvedení jej dejín uvádza autor základné vieroučné omyly, ktoré šíria jej členovia. Tie sú samostatne vyčlenené do krátkych kapitol, kde v stabilnej štruktúre nájdeme postoj Svedkov Jehovových a následné protiargumenty na ich mylné učenie.

Náročná téma je spracovaná skutočne prístupným štýlom, čo sa nepochybne prejaví v nerušenom vnímaní obsahu. Táto vzájomná podmienenosť je veľmi šťastne podfarbená jemným textologickým napätím. Vnútorné usporiadanie kapitol má priamočiaru logickú štruktúru, ktorá sprehľadňuje spracovanú problematiku. Uvádzanie mnohých paralel a doložených argumentov uvádza čitateľa do pozície, kedy má sám dostatok faktov, aby mohol uzatvárať vlastné postoje.

-vj-

Ja verím

d C d C d C d C d C
1. **JA VERÍM** v Boha Otca, Stvoriteľa vesmíru
d C d C d C d C d c
a v Krista, Syna Božieho, z Panny narodeného.
F C F d C d C d C
Ja verím, že zachránil ma, mrel na kríži za hriech môj
F C F d C d C d C
a z mŕtvych vstal ako víťaz, vedľa Otca zaujal trón.

D/F C/d C C7 D
R: Ježiš, pánov Pán, pánov Pán. (4x) Chváľ meno Ježiš.

2. Ja verím, že Cirkvi svojej dar Ducha Svätého dal.
Zmocňuje sa nás, Jeho silou posiela nás k národom.
V sláve príde na zem znova súdiť mŕtvych aj živých.
Raz pred Ním sa každý skloní a raz každý jazyk vyzná.

Riešenie z minulého čísla: Láska je obeta a *„obeta z lásky je šťastie.“*
Krížovku zaslal p. Komanický z Humenného.
Správne riešenie sa dozviete v nasledujúcom čísle.

			Autor: -vk-	Stotina rubľa	Náš kraj	Nosovka	Začiatok tajničky	Druh indického koberca
			Kanva					
			Kórejské mesto					
Pomôcky: Orang, Aal	Slov. plynár. podnik	Koniec tajničky	Prst vtáka / Pražil mäso					
Doprevádza								
Prebrali, zast.								Africký štát
Pískanie					Otec / Kilovolt, skratka			
	Útok / Oranie					Osobné zámeno / Voj. útvar		
Mužské meno				Vrzgnutie / Označenie lietadiel Sýrie				
Kriky					Osobné zámeno / V poriadku			
Bľačal								
Úhor, po nemecky				Domácky Katarína				

S úsmevom na záver

Bezdomovec klope na dvere domu:
- To vy ste sľúbili odmenu tomu, kto nájde vášho psa?
- Áno.
- Tak mi dajte zálohu, idem ho hľadať.

- Čo vám, človeče, napadlo zastreliť tohoto zajaca, keď nie ste členom tunajšieho poľovníckeho zväzu?! Dostanete vysokú pokutu!
- A čo tomu zajacovi napadlo žrať moju kapustu, keď nie je členom našej rodiny?!

Otec hreší syna, že doma nič nepomôže: odpadky nevynesie, topánky si neočistí, poriadok si neurobí... Syn sa všelijako vyhovára, ale otec mu hovorí do duše:
- Pozri sa na mamičku, koľko tá urobí práce, a nevyhovára sa!
- To je niečo iné. Ona prišla do tejto rodiny z vlastnej vôle, ale ja nie!

Ako sa voláš, chlapček?
- Ferdinand.
- A na ktorej ulici bývaš?
- Ja nebývam na ulici, ale v paneláku.

letná súťaž s PETROU

KUPÓN 2 ○○○

Dnešné otázky:
1. V ktorom roku zomrel sv. Metod?
A-885; B-895; C-875
2. Koľký pápež bol v poradí Sv. Kliment?
A-štvrtý; B-ôsmy; C-tretí
3. Kto zaviedol ako prvý pravidlá spoločného mníšskeho života?
A-sv. Bazil Veľký; B-sv. Pachomios; C-sv. Benedikt

Odpovede s vystrihnutým logom súťaže a kupónom zasielajte na adresu redakcie s označením: letná súťaž do 21.05. 2001, alebo ich doručte do redakcie na Hlavnej 3 v Prešove.

V jednom z letných čísel uverejníme mená desiatich výhercov, ktorí získajú knihu Ľudia a démoni. (recenzia v dnešnom čísle)

Kňaz kňazovi bratom

„Neste si vzájomne bremená a tak naplníte Kristov zákon.“

Prosíme o odslúženie troch sv. liturgií ako dar pre o. Ivana Čejpeša, kňaza žijúceho v Sasove (Ukrajina), na území postihnutom prírodným živlom – povodňami, pri ktorých prišiel o vlastný dom.

Oznámenie o odslúžení sv. liturgií, prípadne o iných daroch zasielajte na adresu redakcie s označením ***Kňaz kňazovi bratom.***

Sme vďační aj za všetky iné prejavy vašej solidárnosti.

Nech Vám Pán odplatí za Vašu pomoc a všetkých Vás žehná!
o. Ján Lemeš

SPOLOK SVÄTÉHO CYRILA A METODA

ŠTEDRÉ SRDCIA

Na podporu Spolku sv. Cyrila a Metoda prispeli: **z Bratislavy:** Andrej Brejka–120 Sk; Ing. Jozef Fejda, CSc.–70 Sk; Ing. Eva Hrabáková–20 Sk; Juraj Mantič–170 Sk a Martin Škoviera–220 Sk; **z Dvorianok:** Anna Olejárová–70 Sk; Zuzana Palčáková–70 Sk a Michal Šimaj–70 Sk; **z Košíc:** Ing. Jozef Čverčko–120 Sk; Gréckokatolícky farský úrad Západ–360 Sk; MUDr. Vlasta Štefanová–1000 Sk a Anna Žihalová–120 Sk; **zo Stredy n. Bodrogom:** Rozália Dzvončeková–70 Sk; Lukáč Fekete–70 Sk; Mária Hudáková–70 Sk a Alžbeta Klebášková–70 Sk; **z Trebišova:** Alžbeta Bandžejová–70 Sk; Michal Bodrog–70 Sk; Barbora Bokomlašková–50 Sk; Anna Dudoková–50 Sk; Anna Kolesárová–120 Sk; Mária Miľková–50 Sk; Terézia Uhrinová–70 Sk; Anna Vargová–70 Sk a Jozefína Václavská–70 Sk; **z Trhovišťa:** Bohuznáma–50 Sk; Anna Harmanová–40 Sk a Zuzana Ščerbáková–40 Sk.

ČLENOVIA SPOLKU:

Z Michaloviec–120 Sk; z Nižnej Rybnice–220 Sk; z Pustého Čemerného a Vybuchanca–130 Sk; z Trebišova–260 Sk a z Trhovišťa–130 Sk; Iveta Čekanová, Hanigovce–200 Sk; o. Petr Helísek, Valtice (CR)–120 Sk; dvaja bohuznámi z Malcova–200 Sk; Anna Jendžeľovská, Horovce–20 Sk; Jozef Melichar, Bašovce–20 Sk; Vincent Milenký, Ruská Nová Ves–500 Sk; o. Pavol Obraz, Strážske–50 Sk a Júlia Ostapčuková, Sečovce–100 Sk.

Za dary Pán Boh zaplať!

34. Kresťanské spoločenstvo sa nachádza už v každom osobnom vzťahu, ktorý panuje medzi členmi: "Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi" (Mt 18,20). Toto zhromaždenie v Kristovom mene vyjadruje evanjeliové priateľstvo, ktorým sa oživuje apoštolské spoločenstvo.

(Konštitúcie stanovy C.Ss.R.)

Zdravím Ťa!

Som veľmi rád, že Ťa tak, ako pred rokom, môžem pozvať, aby si spolu s nami prežil zopár dní z Tvojich prázdnin. Opäť sa budeme môcť spoločne prejsť, porozprávať, pobaviť sa, zaspievať si, a predovšetkým, podiskutovať o reholnom povolaní.

Takže Teba (aj Tvojich kamarátov) pozývam do Veľkého Lipníka (číslo domu 247). Stretnutie sa uskutoční v dvoch turnusoch (obmedzená ubytovacia kapacita). V dňoch 2.- 6. 7. 2001 sa stretneme s "mladšou generáciou" s chlapcami vo veku 14-16 rokov, v dňoch 6.-10. 7. s ostatnými. Začiatok je do 16^{00} hod. prvého dňa turnusu, rozchod, ako vždy, po raňajkách posledného dňa.

Ak máš záujem, prihlás sa, prosím, čím skôr (najneskôr však do polovice júna), aby si sa zmestil do počtu.

Povinná výbava: „spacák", Sväté písmo, modlitebná knižka a otvorenosť.

Teším sa na naše stretnutie.
V Kristovi Vykupiteľovi.

Pozývame Vás na spomienkovú oslavu pri príležitosti 60. výročia založenia a 10. výročia obnovenia Spolku sv. Cyrila a Metoda. Oslava sa uskutoční dňa 12. mája t.r. v Michalovciach.

Program:
- 9.00 hod. archijerejská sv. liturgia v Chráme sv. Ducha o. redemptoristov. Spieva Zbor sv. Jozefa.
- Slávnostné zasadnutie výboru SSCM, pozvaných hostí a zakladajúcich členov spolku.

Výbor spolku

Spolok sv. Cyrila a Metoda

Vážení

členovia Spolku sv. Cyrila a Metoda

a čitatelia časopisu Slovo

SLOVENSKO

CK FRANKA
Hlavná 79,
080 01 Prešov
tel./fax: 091/77 22 067, 77 20 661, 0905 467 808

Florencia - Rím - Benátky
27.5. - 1.6.
4 150,- Sk

Benátky - Lurdy - Miláno
13.5. - 19.5.
4 090,- Sk

Monaco - Lurdy - Turín
23.5. - 29.5.
4 850,- Sk

Lurdy - Fatima
18.5. - 26.5.; 24.8. - 1.9.
8 450,- Sk

Medžugorie
22.5. - 29.5.; 20.6. - 27.6.
28.7. - 7.8. - festival mládeže
1 800,- Sk

GRÉCKOKATOLÍCKA CIRKEV farnosť NOVÝ RUSKOV

usporiada

III. ROČNÍK CYKLISTICKEJ TÚRY TREBIŠOVSKÉHO PROTOPRESBYTERÁTU

Vstup do 3.tisícročia

I. etapa 8.5.2001, štart - 7.30 hod.

Trasa: Nový Ruskov ⇨ Sečovce ⇨ Bačkov ⇨ Dargov ⇨ Stankovce ⇨ Sečovská Polianka ⇨ Albinov ⇨ Dvorianky ⇨ Hriadky ⇨ Vojčice ⇨ Trebišov

II. etapa 19.5.2001, štart - 7.30 hod.

Trasa: Nový Ruskov ⇨ Sečovce ⇨ Zbehňov ⇨ Malé Ozorovce ⇨ Zemplínska Teplica ⇨ Čelovce ⇨ Nižný Žipov ⇨ Stanča ⇨ Úpor

III. etapa 26.5.2001, štart - 7.30 hod.

Trasa: Nový Ruskov ⇨ Malý Ruskov ⇨ Kuzmice ⇨ Brezina ⇨ Kazimír ⇨ Lastovce ⇨ Michaľany ⇨ Čerhov ⇨ Veľká Tŕňa

IV. etapa 16.6.2001, štart - 7.30 hod.

Trasa: Nový Ruskov ⇨ Trebišov ⇨ Veľaty ⇨ Hrčeľ ⇨ Kysta ⇨ Kašov ⇨ Cejkov ⇨ Zemplínske Jastrabie ⇨ Sirník ⇨ Hraň ⇨ Novosad ⇨ Zemplínske Hradište

26 MÁJ

PRIHLÁS SA!

sčítanie ľudu